Załącznik
do Uchwały Nr XII/101/2016
Rady Gminy Sochocin
z dnia 2 lutego 2016r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SOCHOCIN NA LATA 2016-2020 z perspektywą do roku 2025

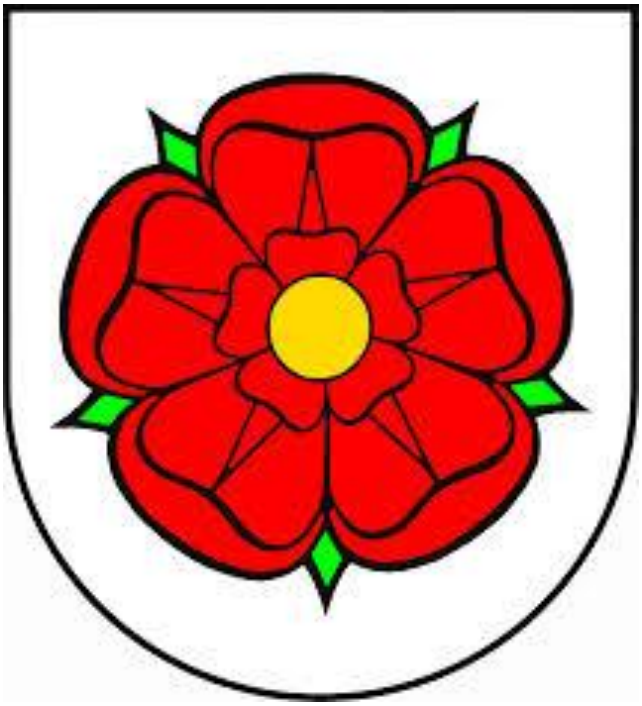

Sochocin, luty 2016

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 4
1. Wstęp…….. 4
2. Metodologia 5

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOCHOCIN 6
1. Położenie, ogólne informacje 6
2. Rys historyczny 7
3. Środowisko przyrodnicze 11
   3.1. Gleby. Warunki agroekologiczne 11
   3.2. Stosunki wodne 11
   3.3. Szata roślinna 12
   3.4. Surowce mineralne 13
   3.5. Obszary i obiekty chronione 14
   3.6. Zagospodarowanie przestrzenne 16
4. Strefa społeczno – demograficzna 17
   4.1. Demografia 17
   4.2. Bezrobocie 21
   4.3. Pomoc społeczna 25
   4.4. Mieszkalnictwo 27
   4.5. Ochrona zdrowia 29
   4.6. Oświata 30
   4.7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia 32
5. Gospodarka 33
   5.1. Przedsiębiorczość 33
   5.2. Rolnictwo 35
   5.3. Leśnictwo 38
6. Infrastruktura techniczna 39
   6.1. Komunikacja 39
   6.2. Wodociągi 40
   6.3. Kanalizacja 41
   6.4. Gospodarka odpadami 43
   6.5. Kanalizacja deszczowa 45
   6.6. Energetyka 45
   6.7. Gazownictwo 46
   6.8. Ciepłownictwo 46
7. Turystyka i rekreacja 47
   7.1. Naturalne walory rekreacyjne/turystyczne Gminy Sochocin 47
   7.2. Walory antropogeniczne 48
   7.3. Infrastruktura turystyczna 52
   7.3.1. Baza noclegowa 52
   7.3.2. Baza gastronomiczna 52
   7.3.3. Baza towarzysząca (paraturystyczna) 53
   7.4. Informacja, promocja, wizerunek Gminy Sochocin 55
   7.5. Podsumowanie 56
8. Analiza budżetu gminy 58

III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY 60
1. Wyniki badań akietowych 60
2. Analiza SWOT 64

IV. WIZJA I MISJA **68**

V. STRATEGICZNY PROGRAM ROZWOJU- CELE STRATEGICZNE, CELE OPERCYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ **70**

VI. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA **76**

VII. FINANSOWANIE **78**

VIII. MONITOROWANIE REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH **81**

I. WPROWADZENIE

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Sochocin na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025, jest jednym z etapów budowy lokalnego programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju gminy w perspektywie najbliższych kilku lat.

Niniejszy dokument definiuje główne cele i zadania, które należy wykonać aby poprawić warunki życia mieszkańców gminy. Realizacja strategii doprowadzi do zmiany naszej gminy w prężny ośrodek rolniczo – turystyczny przyjazny zarówno jego mieszkańcom jak i gościom. Przyjęcie określonego zakresu czasowego realizacji Strategii wynika m.in. z potrzeby zachowania zgodności z dokumentami strategicznymi opracowanymi na poziomie kraju i województwa. Czas realizacji strategii pokrywa się z nowym okresem programowania i rozliczania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, co stwarza szanse pełnego wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania przeznaczonych na rozwój gmin i społeczności lokalnej.

Strategia Rozwoju Gminy Sochocin powstała w wyniku efektywnej pracy zespołu tworzącego ten dokument oraz mieszkańców gminy biorących udział w konsultacjach społecznych.

Perspektywa najbliższych lat stawia przed nami nowe wyzwania, którym powinniśmy sprostać oraz stwarza nowe szanse, które należy wykorzystać. Jednak realizacja określonych celów strategicznych oraz wizji rozwoju gminy wymaga dużego zaangażowania nie tylko samorządu gminy ale również wszystkich jej mieszkańców.

2. Metodologia

Strategię opracował Zespół zadaniowy ds. opracowania strategii rozwoju gminy, powołany przez Wójta Gminy zarządzeniem nr 69/2015. W jego skład weszli pracownicy Urzędu Gminy:

- Jan Załęcki,
- Barbara Soćko-Ruszkowska,
- Emilia Dobrzyńska.

Pracę nad aktualizacją rozpoczęły się z inicjatywy władz lokalnych. Konieczność aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Sochocin na lata 2007-2015 wynika z nieustannie zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych, które wymagają nowego spojrzenia na zasoby gminy oraz gospodarowania nimi w taki sposób, aby gmina mogła się rozwijać, uwzględniając jednocześnie najważniejsze cele zawarte w koncepcji na wyższych szczeblach zarządzania rozwojem.

Strategia rozwoju gminy składa się z dwóch zasadniczych części – diagnostycznej oraz strategicznej. Pierwsza część przestawia aktualny stan gminy w obszarze środowiska przyrodniczego, społeczno-demograficznym, gospodarczym i infrastrukturalnym. Podsumowanie części diagnostycznej stanowią wyniki konsultacji społecznych oraz analiza SWOT. Tworzą one punkt wyjścia do planowania kierunków rozwoju Gminy.

Drugą częścią dokumentu jest określenie misji i wizji rozwoju oraz zbioru celów strategicznych, które pozwolą sochocińskiej społeczności osiągnąć także długoterminowe scenariusze rozwoju. Cele te rozpisane zostały na poziom operacyjny oraz poziom zadań strategicznych. Uzupełnieniem dla tej części opracowania jest rozdział dotyczący wytycznych w zakresie monitorowania realizacji strategii.

Głównymi źródłami informacji podczas opracowania niniejszego dokumentu były materiały pozyskane z: Urzędu Gminy Sochocin, Głównego Urzędy Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Sochocinie oraz w wyniku konsultacji społecznych.

W ramach konsultacji społecznych w październiku 2015r. przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy, które miało na celu poznanie opinii na temat poziomu rozwoju gminy w sferze społecznej, gospodarczej, infrastruktury technicznej i turystycznej oraz określenie kierunków rozwoju.

Ponadto projekt strategii został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Gminy, co umożliwiło mieszkańców gminy oraz innym zainteresowanym osobom składać uwagi do opracowanego dokumentu. W czasie konsultacji społecznych projektu strategii nie wpłynęły żadne uwagi do niniejszego dokumentu.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOCHOCIN

1. Położenie, ogólne informacje

Gmina Sochocin jest gminą wiejską położoną w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego, w północno – wschodniej części powiatu Płońskiego.

Gmina Sochocin leży pomiędzy dwoma ośrodkami miejskimi: Ciechanowem - do niedawna miastem wojewódzkim i Płońskiem - siedzibą nowego powiatu.

Gmina Sochocin sąsiaduje z następującymi gminami:

- od północy (na niewielkim odcinku) z gminą Glinojeck i z gminą Ojrzeń należącymi do powiatu ciechanowskiego,
- od wschodu z gminą Nowe Miasto i Joniec,
- od południa i południowego-zachodu z gminą Płońsk,
- od zachodu z gminą Baboszewo.

Rysunek 1. Położenie gminy Sochocin na tle województwa mazowieckiego i powiatu płońskiego

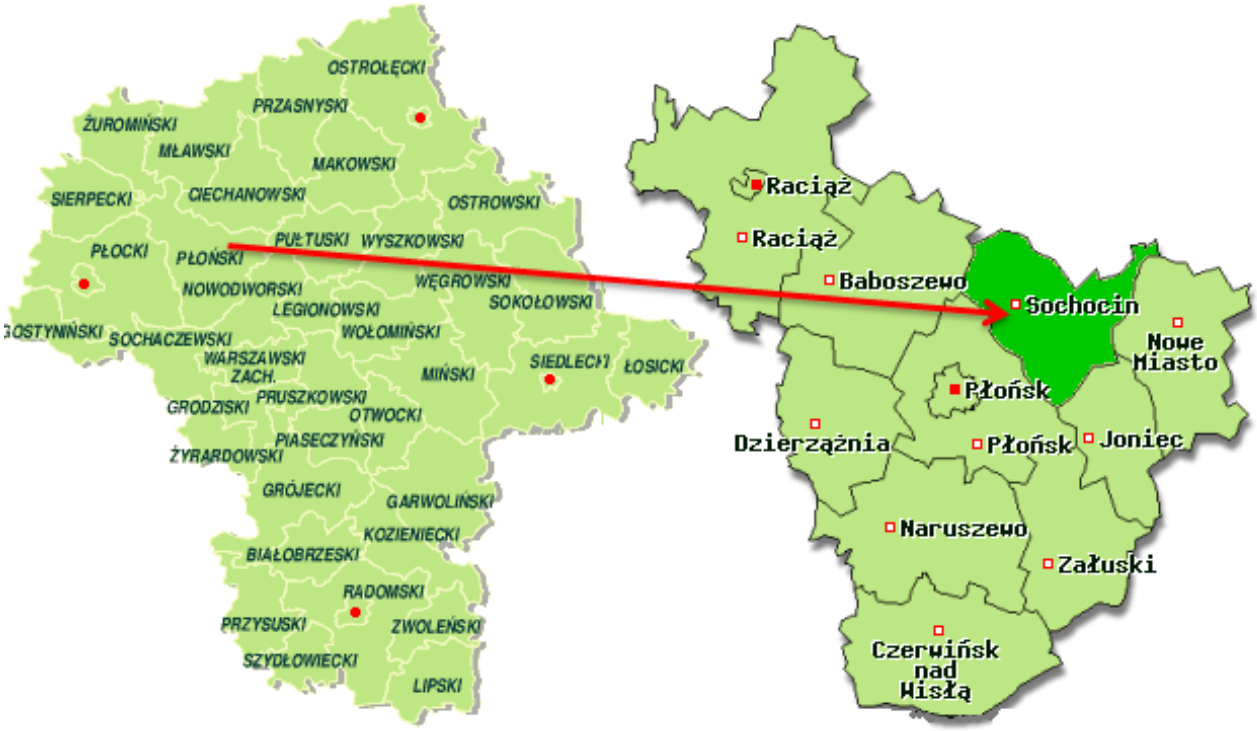

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sochocin na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020.

Odległości wsi gminnej od siedzib władz administracji szczebla powiatowego i województwa wynoszą: od siedziby władz powiatowych - Płońska 10 km, od siedziby władz wojewódzkich - Warszawy 70 km.

Reforma administracji spowodowała że gmina Sochocin po przeszło 20 latach znalazła się w układzie administracyjnym sprzed 1975 r. Należała ona wówczas do powiatu płońskiego i województwa warszawskiego.

W wewnętrznym podziale administracyjnym, Gmina Sochocin dzieli się na 28 jednostek sołeckich: Baraki, Bolęcin, Biele, Budy Gutarzewskie, Ciemniewo, Drożdżyn, Gromadzyn, Gutarzewo, Idzikowice, Jędrzejewo, Kępa, Koliszewo, Kolonia Sochocin, Kołoząb, Kondrajec, Kuchary Królewskie, Kuchary Żydowskie, Milewo, Niewikla, Pruszkowo, Podsmardzewo, Rzy, Smardzewo, Sochocin, Ślepowrony, Wycinki, Wierzbówiec, Żelechy. Siedzibą władz samorządowych jest nadal wieś Sochocin położona prawie centrycznie w stosunku do obsługiwanego obszaru.

Obszar gminy charakteryzuje się typowo nizinnym krajobrazem. Na obszarze gminy dominuje rolnictwo, funkcjami uzupełniającymi są: mieszkalnictwo, usługi i rekreacja. Gmina Sochocin posiada ciekawą historię, tradycję oraz potencjał umożliwiający rozwój lokalnej turystyki opartej głównie na agroturystyce, turystyce weekendowej.

2. Rys historyczny

Sochocin pod koniec XIV wieku był własnością prywatną i należał do kasztelana kruszwickiego Dobiesława i jego syna podkomorzego kujawskiego Krzesława.

Położony nad rzeką Wkrą posiadał wszelkie warunki niezbędne do powstania targów, stanowił centrum gospodarcze lokalnego rynku. Był tu szlak handlowy łączący ziemię Wielkiego Księstwa Litewskiego z Koroną, była to droga między miastami Poznań – Wilno, prowadząca dalej do Moskwy. W Sochocinie krzyżowało się kilka gościńców (gościniec z Zakroczymia do Płońska, z Czerwińska do Płońska, z Płońska do Nowego Miasta, z Zakroczymia do Płocka). Ożywienie gospodarcze i handlowe decydowało o tym, że osada powoli zmieniała swój charakter, zatracając cechy wsi, przyjmując cechy społeczności miejskiej.

W 1385 roku Sochocin otrzymał prawa lokacji czyli prawa miejskie. O nadaniu praw miejskich zdecydowała w dużej mierze osoba właściciela. Książę mazowiecki Janusz I zwany Starszym podpisał 1 października 1385 roku dokument lokacyjny nadając mieszkańcom Sochocina prawo miejskie „chełmińskie”.

W 1402 roku miasto Sochocin oraz wsie: Kondrajec, Rzy i Zielona zostały sprzedane przez Krzesława - Wojewodę Kujawskiego niejakiemu Skarpowi. Po śmierci Skarpa jego dzieci sprzedały Sochocin Ściborowi z Pilichowa w 1404 roku. Od tego czasu Ścibor Marszałek Dworu Księcia Janusza I i podkomorzy zakroczymski oraz cały jego ród uzyskał nazwę „Sąchoccy herbu Rogala". Klucz sąchocki szybko się powiększał dzięki zakupowi wsi: Milewo, Żelechy, Obrąb, Biele - Brzeźnica, Niewikla, Chodziszewo, Ciemniewo, Gromadzyn, Kuchary Stare i Nowe, Dalanowo, Dalanówko oraz niektórych dóbr leżących na pograniczu powiatu sąchockiego, wyszogrodzkiego i ciechanowskiego. Główny trzon majątku znajdował się na ziemi ciechanowskiej (1 miasto i 22 wsie) zaś jego jądrem był klucz Sąchocki.

Poczynania zmierzające do ożywienia gospodarczego Sochocina przerwała śmierć Ścibora w 1432 roku. Majątek został podzielony między dwóch synów i wdowę po zmarłym. Kłopoty finansowe synów Ścibora przyczyniły się do sprzedaży spadku po ojcu Janowi Rogali z Węgrzynowa w 1448 roku. W roku 1472 Jan Rogala zmarł, a klucz Sąchocki odziedziczyła jego córka Dorota (zdobyła smutną sławę – mężobójczyni). W związku ze zbrodnią musiała się zrzec dóbr na rzecz Księcia Janusza II.

Od 1480 roku Sochocin przechodzi z rąk prywatnych w ręce panującego. W ślad za tym Janusz II zainteresowany rozwojem swego miasta, a więc i ewentualnością powiększania dochodów, ponawia prawa miejskie dla Sochocina w 1492 roku. Trzy lata później miasto stało się siedzibą powiatu sochocińskiego i miejscem odprawiania sądów zwanych rokami. Przywilej lokacyjny z 1385 roku na czele miasta stawiał Wójta, czyniąc go pierwszą i najważniejszą osobą w mieście. Do najważniejszych obowiązków Wójta należało sądownictwo (w otoczeniu ławników zwanych rajcami). Władzy Wójta nie podlegało duchowieństwo i szlachta.

W 1524 roku miasteczko książęce Sochocin wraz z innymi wsiami dostał dożywotnio Feliks Brzeski – Wojewoda Mazowiecki. Wraz ze śmiercią ostatnich książąt mazowieckich nastąpiła inkorporacja Księstwa Mazowieckiego do korony. Król przejął dobra książęce i Sochocin stał się miastem królewskim.

Rok 1533 był niepomyślny dla Sochocina bowiem miasteczko przeżywało pożar, który zniszczył większość zabudowań.

W XVII wieku panujący kryzys gospodarczy dotknął również Sochocin. Lata wojny, przemarsze wojsk, głód ludności był przyczyną szerzenia się chorób i epidemii.

Zaraza posuwająca się od południa w 1708 roku objęła Mazowsze, w tym również Sochocin. Ludzie masowo uciekali z terenów zarażonych, miasta ograniczyły wjazd w swój obręb, ustał handel, szlachta kryła się po dworach.

W roku 1771 dzierżawcą Sochocina jest Kazimierz Krasiński, chorąży koronny i starosta przasnyski.

Mazowsze dostało się pod panowanie pruskie w 1795 roku, a Sochocin został włączony do tzw. Prus Nowowschodnich (liczył wówczas 45 domów i 200 mieszkańców).

Wypadki wojny francusko – rosyjskiej z 1806 roku dotknęły także Sochocin, ponieważ wojska francuskie zimowały w mieście.

Echa wypadków powstania listopadowego z 1830 roku dotarły i na tereny Sochocina. Miasto znalazło się na terenie przemarszu wojsk polskich i rosyjskich. Całą okolicę dotknęła zaraza cholery, przyniesiona przez żołnierzy rosyjskich. W wyniku epidemii zmarło 69 osób.

Po klęsce powstania styczniowego Rosjanie przystąpili do likwidacji odrębności Królestwa Polskiego. W 1869 roku władze carskie odebrały Sochocinowi prawa miejskie i zdegradowały go do rangi osady. Od tego roku Sochocin występuje jako siedziba gminy. Obejmowała wówczas obszar 11252 morgów. Na jej obszarze zamieszkiwało 5108 osób i znajdowały się 433 domy. W skład gminy wchodziły miejscowości: Antonowo – Korzeń, Baraki Wolińskie, Budy Ciemniewskie, Biele Brzeźnica, Ćwiklin, Ciemniewo, Cieciórki, Gromadzyn, Gutarzewo, Jesionka, Kępa, Koziminy, Kondrajec, Milewo, Smardzewo, Sochocin, Wierzbówiec, Zielona i Żelechy. Na jej obszarze istniały: Urząd Gminy, 2 szkoły, 2 młyny wodne, gorzelnia, cegielnia, tartak, 6 karczm, 2 kościoły katolickie, synagoga, dom modlitwy ewangelickiej, 304 gospodarstwa.

Pierwsza dekada XX wieku zaznaczyła się w Sochocinie założeniem w 1906 roku Polskiej Macierzy Szkolnej, a w 1911 roku powstaniem Ochotniczej Straży Pożarnej.

Dużo grozy przeżyli mieszkańcy Sochocina i okolic w czasie I wojny światowej, a w sierpniu 1920 roku, kiedy wojska rosyjskie w marszu na Warszawę stanęły nad Wkrą, doszło do walki na bagnety i zdobycia Sochocina.

Lata międzywojenne 1918 – 1939 były okresem spokoju, który przyczynił się do wzrostu i stabilizacji.

W chwili wybuchu II wojny światowej Sochocin liczył 1750 mieszkańców, w listopadzie 1939 roku ziemie Mazowsza Północnego (w tym Sochocin) zostały wcielone do Rzeszy jako tzw. Rejencja Ciechanowska.

W 1940 roku w Kucharach Żydowskich i Smardzewie powstały karne obozy pracy. W 1941 roku trwała akcja wysiedleńcza mieszkańców Sochocina i okolic. Wiele osób zginęło, wiele było represjonowanych, wielu uczestniczyło w zbrojnym ruchu oporu Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich. 18 stycznia 1945 roku Sochocin był wolny.

Natychmiast po wyzwoleniu ujawniły się konspiracyjne rady narodowe. 19 stycznia 1945 roku rozpoczęła legalną działalność Powiatowa Rada Narodowa. W Sochocinie organizowaniem władzy gminnej zajął się członek KP PPR – dowódca Armii Ludowej na powiat płoński – Feliks Oporski z Idzikowic. Sekretarzem Komitetu Gminnego został Franciszek Kowalkowski, ale faktycznie pracą gminną kierował weteran ruchu robotniczego Nurzyński. Władze gminne ukonstytuowały się w składzie: Feliks Oporski – Przewodniczący Gminnej Rady Narodowej, Adam Barcikowski – Wójt. 1 kwietnia 1945 roku zakończono przeprowadzanie reformy rolnej. Pełnomocnikiem d/s reformy w Sochocinie był Stanisław Kotulski – rolnik, członek PPR.

Od stycznia 1955 roku powstawały Gromadzkie Rady Narodowe. Na terenie obecnej gminy Sochocin powstały w: Kołozębiu, Milewie, Smardzewie i Sochocinie. W 1957 roku zlikwidowano GRN w Smardzewie, a dwa lata później w Milewie. Obie rozwiązane gromady zostały przyłączone do GRN w Sochocinie. W sierpniu 1968 roku została rozwiązana GRN w Kołozębiu.

W 1972 roku weszła w życie reforma administracyjna przywracająca gminy, dlatego też Gromadzka Rada Narodowa w Sochocinie działała do tego momentu i została przekształcona w Gminną Radę Narodową. 1 stycznia 1973 roku podstawową jednostką podziału administracyjno – samorządowego stały się gminy. Pierwszym naczelnikiem gminy Sochocin został Tadeusz Majewski.

Lata 1980 – 1990 to narodziny „Solidarności", wprowadzenie stanu wojennego i upadek systemu komunistycznego. Wydarzeniom tym towarzyszyły zmiany administracyjne dotyczące statusu samego Sochocina. Zmiany te miały wpływ na tempo rozwoju, który w poważnej mierze zależał od zaangażowania, poświęcenia i zaradności władz gminy, jak i stopnia aktywności mieszkańców.

Od 1990r. wraz z wejściem ustawy o samorządzie gminnym, gmina Sochocin funkcjonuje jako podstawowa jednostka samorządu terytorialnego. Organy gminy – rada gminy jako organ uchwałodawczy oraz wójt jako organ wykonawczy wybierani są w wyborach demokratycznych. Przez 25 lat funkcjonowania gmina Sochocin rozwijała się i dynamicznie rozwija się w sposób ciągły. Wszystkie działania podejmowane są w celu jak najlepszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy.

3. Środowisko przyrodnicze

3.1. Gleby. Warunki agroekologiczne

Na terenie gminy Sochocin dominują gleby brunatne wyługowane, następnie na płaskich terenach w południowo - zachodniej i północno - wschodniej części gminy występują gleby pseudobielicowe. Niewielkimi płatami w sąsiedztwie gleb pseudobielicowych na terenach o znacznym uwilgotnieniu występują czarne ziemie zdegradowane.

W dolinach rzek Wkry, Płonki, Raciążnicy i Łydyni oraz zagłębieniach terenowych znajdują się gleby typu mady i gleby mułowo – torowe oraz murszowo – torfowe, na nich występują przede wszystkim słabo jakościowo łąki. W obniżeniach oraz na terenach wilgotnych na glebach typu czarne ziemie występują użytki zielone średnie jakościowo.

Na terenie gminy Sochocin dominują gleby słabej jakości V i Vi klasy bonitacyjnej. Najlepsze jakościowo grunty orne klasy IIIa i IIIb klasy głównie gleby brunatne a w obrębie wilgotnych obniżeń – czarne ziemie zdegradowane lub mady. Na terenie gminy nie występują grunty I i II klasy bonitacyjnej.

3.2. Stosunki wodne

Gmina Sochocin położona jest w dorzeczu dolnej Wkry, która stanowi krajowy korytarz ekologiczny o całkowitej długości 249,1 km. Na terenie gminy Sochocin znajduje się odcinek liczący około 18,5 km charakteryzujący się dużą zmiennością stanów i przepływów wody. Wpływa ona w rejonie miejscowości Kępa na 56 + 040 km biegu rzeki, a wypływa w rejonie miejscowości Idzikowice na 37 + 500 km.

Głównymi dopływami Wkry na tym odcinku są:

- rzeka Łydynia jej lewostronny dopływ o długości 72 km. Swoje źródło ma na Wzniesieniu Mławskim w okolicach wsi Budy Garlińskie a ujście do Wkry w pobliżu miejscowości Gutarzewo na 48 + 400 biegu rzeki,
- rzeka Raciążnica jej prawostronny dopływ o długości 56,9 km. Źródła rzeki znajdują się koło miejscowości Kusek na wysokości 115 m n.p.m, a jej ujście do Wkry w okolicach Sochocina na 45 + 400 km biegu rzeki,
- rzeka Płonka jej prawostronny dopływ o długości 42,6 km. Źródła rzeki znajdują się w pobliżu miejscowości Staroźreby, a ujście w okolicach miejscowości Kołoząb na 39 + 200 km biegu rzeki.

3.3. Szata roślinna

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2014 roku lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione zajmowały na obszarze gminy Sochocin 3426 ha. Wskaźnik lesistości gminy był wyższy zarówno od wskaźnika lesistości dla powiatu płońskiego jak i województwa mazowieckiego.

Większe zwarte kompleksy lasów występują we wschodniej części gminy w rejonie wsi Rzy, Kuchary Królewskie i Bolęcin oraz w części północno- zachodniej, w rejonie wsi Kępa, Budy Gutarzewskie i Smardzewo. Część zachodnia gminy o płasko równinnej rzeźbie terenu i niewielkich deniwelacjach stanowi obszar praktycznie bezleśny.

W strukturze władania dominują lasy publiczne. Stanowią one własność Skarbu Państwa i są w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Płońsk: Leśnictwa Paryż, Kępa i Kuchary. Lasy prywatne odznaczają się kompleksami stosunkowo małymi powierzchniowo i zajmują 1024,6 ha, co stanowi około 32% powierzchni leśnej gminy Sochocin. Obejmują rozdrobnione zalesienia oraz fragmenty większych kompleksów, w sąsiedztwie których występują najuboższe kompleksy glebowe.

Występują one wyspowo na całym obszarze gminy, często porastają siedliska porolne i pełnią rolę zadrzewień śródpolnych. Minimalny udział lasów (poniżej 5%) w powierzchni ogółem charakteryzuje wsie: Żelechy (2,2%), Koliszewo (2,5%) i Podsmardzewo (3,5%), natomiast największy udział lasów w powierzchni ogółem (powyżej 20%) występuje w rejonie wsi:

- Kondrajec (22,4%),
- Bolęcin (50,2%),
- Kępa (62,7%),
- Kuchary Królewskie (65,5%),
- Rzy (69,6%).

Zarówno lasy państwowe, jak i prywatne zagospodarowane są w większości jako lasy produkcyjne i mają drzewostan pochodzący ze sztucznych nasadzeń i odnowień. Wśród występujących tu drzewostanów, utworzonych w znacznym stopniu przez zalesienie gruntów porolnych, dominują jednowiekowe monokultury sosnowe. Z pozostałych gatunków występują: brzoza, olsza, dąb, świerk, grab, ale ich udział jest znacznie mniejszy. Dominują lasy młode w wieku 40 - 60 lat, drzewostany wyższych klas (klasy IV i V) tj. ponad 60-letnie występują na znacznych powierzchniach w uroczyskach Kuchary i Kępa. Stosunkowo niewielką powierzchnię zajmują młodniki i drągowiny (poniżej 40 lat).

Dużym znaczeniem biocenotycznym i wysokimi walorami krajobrazowymi na terenie gminy Sochocin cechują się również użytki zielone występujące głównie w dolinie rzeki Wkry, Płonki i Raciążnicy. Zbiorowiska te sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności oraz pełnią funkcje wodo i glebochronne, hydrologiczne i klimatyczne. Stwarzają korzystne warunki bytowania dla zwierząt związanych ze środowiskiem wodno-błotnym. Największe kompleksy użytków zielonych występują we wsiach: Budy Gutarzewskie, Gromadzyn, Gutarzewo, Kuchary Żydowskie i Sochocin. Obszary te otaczają tereny otwarte użytkowane rolniczo. Niewielki udział w powierzchni gminy Sochocin mają zbiorowiska roślinne powstałe spontanicznie na nieuprawianych gruntach w kolejnych fazach sukcesji wtórnej oraz zieleń towarzysząca terenom zabudowanym. Pełnią one ważną rolę w systemie lokalnych powiązań ekologicznych, który w gminie Sochocin bazuje na kompleksach leśnych oraz dolinach rzecznych wraz z podmokłymi obniżeniami terenowymi.

Uzupełnieniem osnowy ekologicznej w gminie są śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, śródleśne bagna oraz pokopalniane nieużytki objęte ochroną w postaci użytków ekologicznych, zadrzewienia przydrożne towarzyszące ciągom komunikacyjnym, śródpolne kępy zadrzewień i zakrzewień, często porastające tereny nie użytkowane rolniczo oraz zieleń parkowa (pozostałości) w miejscowościach: Niewikla, Gutarzewo, Kuchary Żydowskie i Smardzewo. Obszary te odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i stanowią ważne urozmaicenie środowiska przyrodniczego.

3.4. Surowce mineralne

Zgodnie z Systemem Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS na terenie gminy Sochocin nie występują złoża o zasobach udokumentowanych oraz zarejestrowanych. Nie ma również perspektyw na udokumentowanie złóż surowców mineralnych, które mogłyby stanowić istotną bazę surowcową na danym obszarze.

3.5. Obszary i obiekty chronione

Na terenie gminy Sochocin znajdują się obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody. Są to tereny cenne ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, należące do obszarów chronionego krajobrazu: Nadwkrzańskiego i Krysko-Jonieckiego, które na terenie gminy zajmują 9 821,7 ha, 7 skupisk cennych pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej i objętych ochroną w postaci użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 13,5 ha oraz liczne pomniki przyrody.

- **Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu**

Północna, środkowa i wschodnia część gminy Sochocin o powierzchni 8681,4 ha położona jest w Nadwkrzańskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. W całości w obszarze położone są wsie: Baraki, Biele, Bolęcin, Budy Gutarzewskie, Ciemniewo, Gromadzyn, Gutarzewo, Idzikowice, Jędrzejewo, Kępa, Kondrajec, Koliszewo, Kuchary, Podsmardzewo, Rzy, Kolonia Sochocin i Sochocin, natomiast w części: Wierzbówiec, Pruszkowo, Smardzewo, Drożdżyn, Kołoząb i Żelechy (od 29,3% powierzchni obrębu geodezyjnego Wierzbówiec do 57,7% pow. obrębu Żelechy). Osią obszaru jest malownicza dolina rzeki Wkry, która w koncepcji ekologicznej ECONET- Pl uznana została za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, w obrębie którego konieczne jest utrzymanie i kształtowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych oraz w górnym odcinku (poza granicami gminy Sochocin i powiatu płońskiego) - obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB 140008 włączony do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Zasady gospodarowania na tym obszarze reguluje rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 24 z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 z 2005 r. poz. 2456 z późn.zm.).

- **Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu**

Niewielki, południowy fragment gminy Sochocin o powierzchni 1 140,3 ha położony jest w Krysko- Jonieckim Obszarze Chronionego Krajobrazu. W całości w obszarze położona jest wieś Ślepowrony, natomiast w części: Drożdżyn (4,6% powierzchni obrębu geodezyjnego), Niewikla (51,0%), Kołoząb (55,8%) i Pruszkowo (69,0%).

Zasady gospodarowania na tym obszarze reguluje rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 22 z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 z 2005 r. poz. 2454 z późn. zm.).

- **Użytki ekologiczne**

Na terenie gminy Sochocin uznanych zostało za podlegające ochronie 7 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 13,5 ha, co stanowi około 0,1% powierzchni gminy Sochocin. Sześć z nich położonych jest w obszarze chronionego krajobrazu. Stanowią cenne pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Są to w przeważającej części obszary podmokłe i niedostępne, stanowiące lokalną ostoję zwierzyny zapewniającą schronienie, lęgowiska (dla ptactwa) oraz pożywienie. Brak możliwości ich gospodarczego wykorzystania (w tym uprawy) sprawił, że zachowane zostały w stanie zbliżonym do naturalnego co podnosi znacząco ich walory przyrodnicze i krajobrazowe. Znajdują się na gruntach wsi: Bolęcin - nieużytek pokopalniany o powierzchni 0,10 ha i bagno o pow. 0,55 ha; Niewikla - bagno o pow. 0,10 ha; Kępa - bagno o pow. 9,16 ha oraz w rejonie miejscowości Rzy - bagna o pow. 2,06 ha i 1,08 ha oraz nieużytek pokopalniany o pow. 0,45 ha.

Zasady gospodarowania na tych obszarach reguluje Rozporządzenie Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 175 poz. 5572) z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lipca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 138 poz. 3651).

- **Pomniki przyrody**

Na terenie gminy Sochocin jest 8 pomników przyrody, którymi są okazałych rozmiarów drzewa oraz grupy drzew. Wszystkie pomniki przyrody mają dużą wartość przyrodniczą oraz są znaczącymi elementami krajobrazu. Ustanowione zostały:

1. Rozporządzeniem nr 40 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 152 z 2008 roku poz. 5338):

- dąb szypułkowy w Kucharach Królewskich, na działce nr ew. 32 o obwodzie 352 cm i wysokości 20 m;
- buk pospolity w Smardzewie, na działce nr ew. 87/26 (teren parku nad Raciążnicą) o obwodzie 284 cm i wysokości 19 m;
- 3 dęby szypułkowe w leśnictwie Kępa w oddziale 99b (wschodni skraj kompleksu leśnego, 300 metrów od drogi Gutarzewo - Malużyn) o obwodach: 390 cm, 410 cm i 430 cm oraz wysokości 25 m;

2. Rozporządzeniem nr 41 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu płońskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 152 z 2008 roku poz. 5339):

- dąb szypułkowy w Gutarzewie, na działce nr ew. 69/4 (na polanie, na terenie parku) obwodzie 468 cm i wysokości 17 m;
- dąb szypułkowy w Kępie, na działce nr ew. 236 (teren prywatny) o obwodzie 303 cm i wysokości 22 m;
- dąb szypułkowy w Kępie, na działce nr ew. 132 (przy drodze Kępa - Gutarzewo) o obwodzie 375 cm i wysokości 22 m;
- 2 dęby szypułkowe w Smardzewie, na działce nr ew. 87/26 (teren parku, między zabudowaniami Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej a rzeką Raciążnicą) o obwodach 378 cm i 334 cm i wysokości 22 m;
- 4 dęby szypułkowe w Smardzewie, na działce przed kościołem (zadrzewiony teren między rzeką a kościołem) o obwodach 215 – 324 cm i wysokości 21 m.

Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzew. W ramach czynnej ochrony istnieje możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjno-zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew.

3.6. Zagospodarowanie przestrzenne

Kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem uwarunkowań i wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych i kulturowych zapewniają plany zagospodarowania przestrzennego.

Dla całego obszaru gminy Sochocin został opracowany Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego zatwierdzony Uchwałą Nr XVI/101/2005 Rady Gminy Sochocin z dnia 19 maja 2005 r.), zmieniony uchwałami:

- Uchwałą Nr IX/69/2007 Rady Gminy Sochocin z dnia 20 grudnia 2007 r. oraz
- Uchwałami Nr XXXII/250/2014, XXXII/251/2014 i XXXII/252/2014 z dnia 22 września 2014 r. - obowiązuje dotychczas.

Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje zwarte kompleksy terenu określając funkcje terenów, zasady zabudowy i ich zagospodarowania z uwzględnieniem cennych walorów przyrodniczych i kulturowych. Stanowi zatem formalną podstawę kształtowania ładu przestrzennego.

4. Strefa społeczno – demograficzna

4.1. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2014 roku w Gminie Sochocin zamieszkiwało 5936 osób, co stanowiło 6,70 % ludności powiatu oraz 0,11% mieszkańców województwa mazowieckiego. W ogólnej liczbie ludności gminy, nieznacznie większy odsetek stanowiły kobiety – 50,34%. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 49 os./km^2, był niższy od wskaźnika dla powiatu wynoszącego 64 os./km^2.

Rozmieszczenie ludności w poszczególnych miejscowościach (w granicach sołectw) przedstawia poniższa tabela 1.

Tabela 1. Udział mieszkańców poszczególnych miejscowości w ogólnej liczbie ludności gminy.

Lp.	Miejscowość	Udział procentowy
1	Sochocin	33,60 %
2	Smardzewo	6,8 %
3	Drożdżyn	5,5 %
4	Kondrajec	4,7 %
5	Kuchary Żydowskie	4,5 %
6	Kołoząb	3,9 %
7	Idzikowice	3,4 %
8	Milewo	3,1 %
9	Bolęcin	2,9 %
10	Biele	2,7 %
11	Gutarzewo	2,7 %
12	Pruszkowo	2,5 %
13	Koliszewo	2,4 %
14	Niewikla	2,3 %
15	Ślepowrony	2,1 %
16	Rzy	1,8 %
17	Ciemniewo	1,8 %
18	Żelechy	1,8 %
19	Kępa	1,6 %
20	Wierzbówiec	1,6 %
21	Kolonia Sochocin	1,4 %
22	Kuchary Królewskie	1,3 %
23	Baraki	1,2 %
24	Podsmardzewo	1,2 %
25	Jędrzejewo	1,1
26	Gromadzyn	0,8
27	Wycinki	0,8
28	Budy Gutarzewskie	0,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Gminy Sochocin (stan na dzień 31.12.2014r.)

Zgodnie z powyższym zestawieniem największym ośrodkiem zamieszkania w gminie jest Sochocin, który zamieszkuje około 33% mieszkańców gminy. Pozostałe miejscowości są znacznie słabej zaludnione. Trzy największe to kolejno Smardzewo, Drożdżyn i Kondrajec.

Zmiany liczby ludności gminy Sochocin na przestrzeni 10 lat przedstawia wykres nr 1.

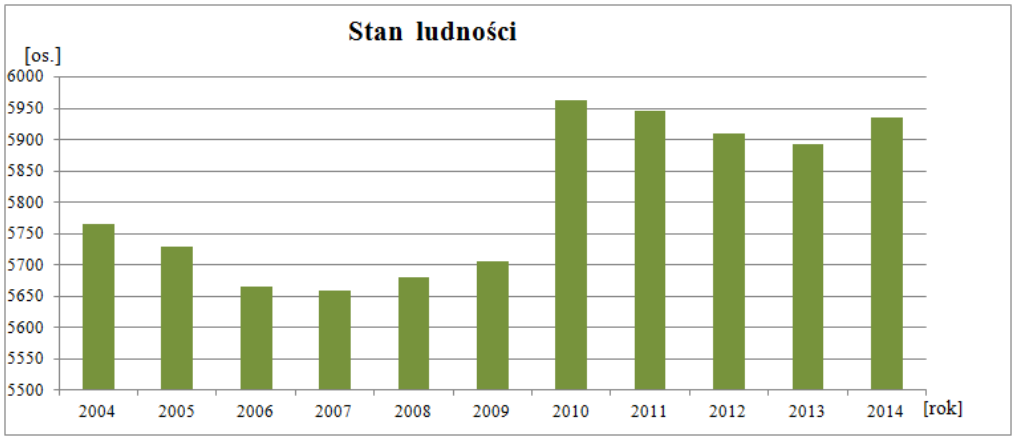

Wykres nr 1. Zmiany liczby ludności w gminie Sochocin w latach 2004-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl., 21.10.2015r

Zgodnie z powyższym wykresem zauważyć można spadek liczby ludności w latach 2004-2007, a następnie na przełomie lat 2008-2010 wzrost liczby mieszkańców o 282 osób. Po tym znacznym wzroście można zaobserwować ponowny spadek w latach 2011-2013 i nieznaczny wzrost liczby ludności w 2014 roku.

Gmina Sochocin charakteryzuje się dobrą strukturą wieku mieszkańców, spośród których 62,5% to ludzie w wieku produkcyjnym, 19,2% w wieku przedprodukcyjnym i 18,4% poprodukcyjnym (stan na 31.12.2014r.). Na wykresie nr 2 została przedstawiona zmiana struktury ludności według grup ekonomicznych w latach 2004 - 2014. Na przestrzeni analizowanych 10 lat można zauważyć niepokojący spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, oraz systematyczny wzrost w wieku poprodukcyjnym, który na przestrzeni analizowanych lat wzrósł o 2,0%. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców utrzymuje się na podobnym poziomie. Spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym może wpłynąć w przyszłości na spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym. Ponadto coraz więcej osób znacznie odchodzić na emerytury, co będzie skutkowało wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Zjawisko to świadczy o starzeniu się społeczeństwa lokalnego, co wiąże się z wieloma konsekwencjami m.in.: przeznaczeniem części dochodów gminy na zapewnienie odpowiednich warunków życia osobom w starszym wieku, malejącym przyrostem zasobów pracy.

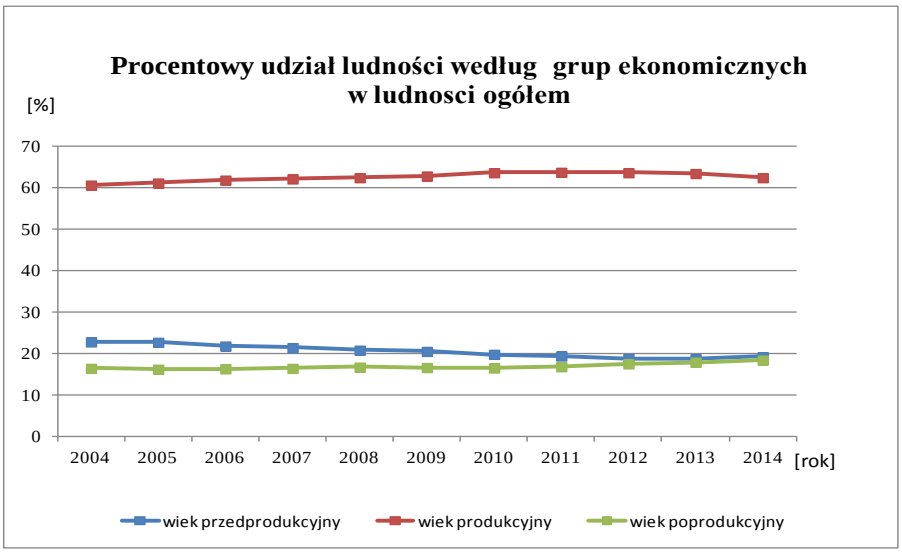

Wykres 2. Zmiana udziału ludności według ekonomicznych grup wiekowych w ludności ogółem na przestrzeni lat 2004-2014 w gminie Sochocin.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.,21.10.2015r

Zaludnienie gminy kształtowane jest przez ruch naturalny oraz ruch wędrówkowy ludności. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego od 2012 roku obserwujemy sytuację, w której systematycznie zwiększa się przyrost naturalny. Wykres 3 obrazuje zmiany przyrostu naturalnego w latach 2004-2014.

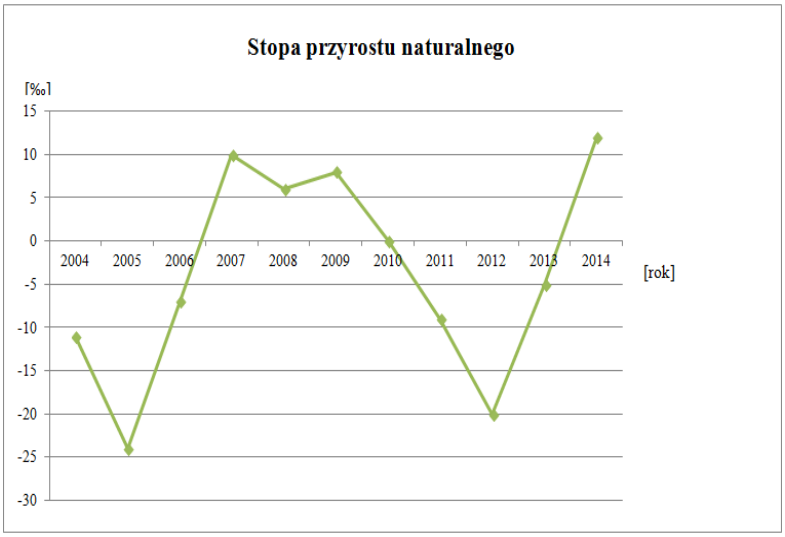

Wykres 3. Zmiana przyrostu naturalnego w latach 2004-2014 w gminie Sochocin.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.,21.10.2015r

Na koniec 2014 roku zanotowano dodatnią wartość przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wynoszący 12‰, co oznacza że liczna urodzeń przewyższała liczbę zgonów. Najniższą wartość przyrostu naturalnego odnotowano w 2005 roku, wynosiła ona (-24‰), co oznacza, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń.

Ważnym elementem zmian demograficznych w społeczeństwie są migracje ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego bądź czasowego) połączone z przekroczeniem granicy jednostki podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne). Na wykresie 4 przedstawiono saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na przełomie lat 2004-2014.

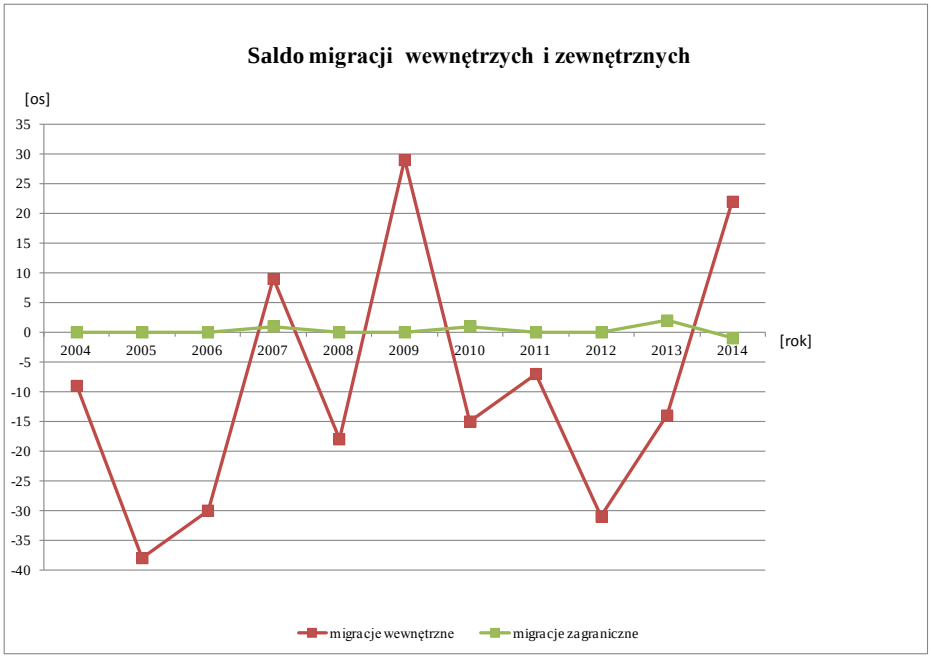

Wykres 2.4. Zmiany salda migracji ludności na pobyt stały w latach 2004 – 2014 w gminie Sochocin.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.,21.10.2015r.

Elementem kształtującym saldo migracji w gminie są przede wszystkim migracje wewnętrzne, które stanowią różnicę między napływem (imigracja) a odpływem (emigracja) ludności. Na przestrzeni analizowanego okresu saldo migracji jest bardzo zmienne, średnio kształtuje się na niskim poziomie, tylko w latach: 2000, 2009 i 2012 uzyskał nieznaczną wartość dodatnią. Najgorsza sytuacja miała miejsce w roku 2005, gdzie wskaźnik ten wyniósł (-38 os.), natomiast najwyższą wartość wskaźnika zanotowano w 2009 roku gdzie na teren gminy przybyło 29 osób.

Dokładne dane na temat migracji zagranicznych są niemożliwe do określenia ze względu na dużą skalę ruchu nienotowanego. N terenie gminy Sochocin obserwuje się niewielką liczbę wyjazdów za granicę na pobyt stały i nie ma ona większego wpływu na zmiany liczby ludności.

4.2. Bezrobocie

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2014 roku w Gminie Sochocin zarejestrowanych było 404 bezrobotnych, z czego 53% stanowili mężczyźni (215 osób), a 47% kobiety (189 osób). Poniższy wykres obrazuje zmianę liczby bezrobotnych na przełomie 2004-2014 roku.

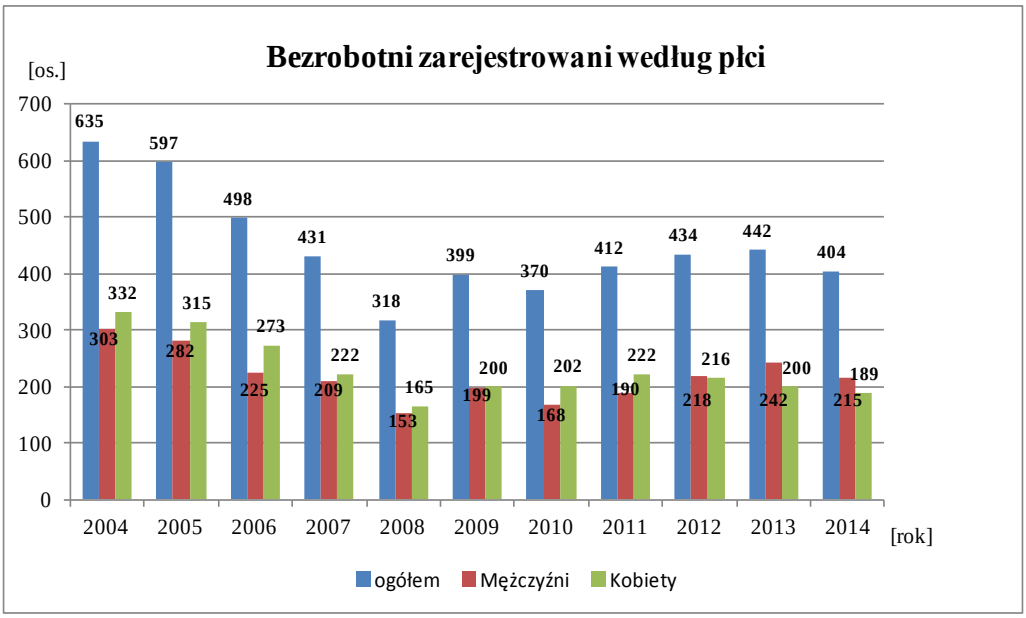

Wykres 5. Zmiany liczby bezrobotnych zarejestrowanych według płci w latach 2004-2014r. w gminie Sochocin.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.,21.10.2015r.

Bezrobocie w gminie Sochocin w latach 2004 – 2008 wykazywało tendencję malejącą, w ciągu tych 3 lat podjęło pracę 317 osób. Począwszy od roku 2009 liczba osób pozostających bez zatrudnienia zaczęła się zwiększać, osiągając w 2013 roku wartość o 39% wyższą niż w 2008 roku. Kolejno w 2014 roku zanotowano spadek liczby bezrobotnych o 38 osób. Średnio na przełomie analizowanych lat kobiety stanowiły większy odsetek bezrobotnych w ogólnej ich liczbie. Odmienną sytuację zaobserwowano od roku 2012.

Bezrobotni gminy Sochocin stanowili na koniec 2014 roku 7,12 % bezrobotnych powiatu płońskiego i 0,16% bezrobotnych województwa mazowieckiego.

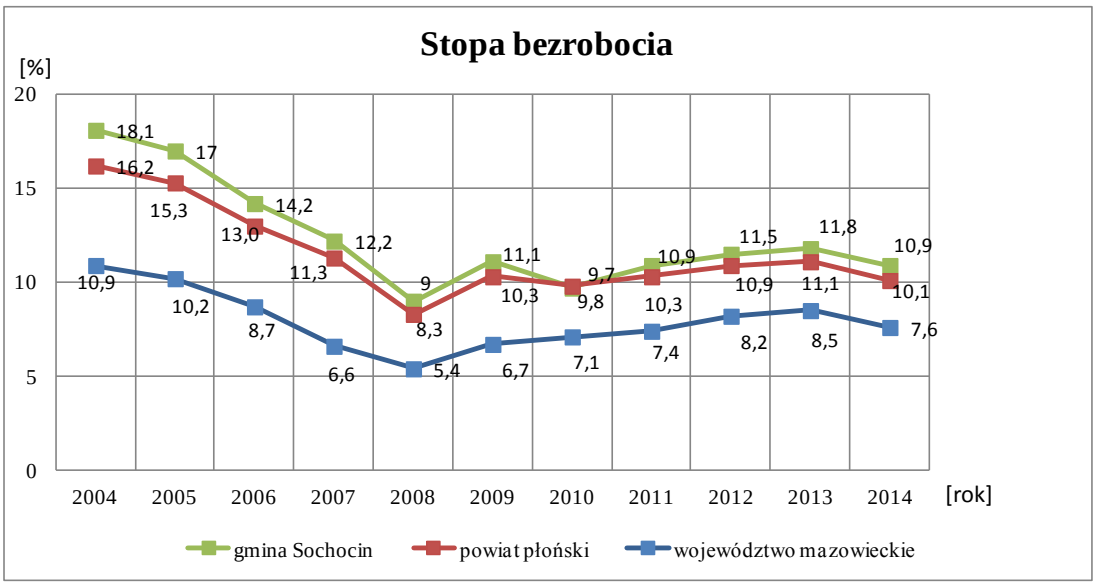

Wykres 6. Zmiana stopy bezrobocia w gminie Sochocin na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w latach 2004-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.,21.10.2015r.

Powyższy wykres obrazuje jak kształtuje się wskaźnik stopy bezrobocia w gminie Sochocin na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego. Stopa bezrobocia określana jest jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Ze statystyk wynika, że na koniec 2014 roku 10,9 % osób w wieku produkcyjnym w gminie Sochocin było zarejestrowane jako bezrobotne. Wskaźnik ten jest wyższy niż dla powiatu płońskiego (10,1%) i województwa mazowieckiego (7,6%). Podobnie sytuacja wygląda w poprzednich latach gdzie stopa bezrobocia otrzymuje wyższe wartości w porównaniu do powiatu i województwa. Udział osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym dla wybranych jednostek samorządu terytorialnego przyjmuje podobne tendencje, od 2004 do 2008 roku systematyczni spada, a następnie w kolejnych latach średnio przyjmuje tendencję wzrostową. Zadawalający jest fakt spadku wartości stopy bezrobocia w 2014 roku o około 1% w porównaniu do 2013 roku zarówno w gminie Sochocin jak powiecie i województwie.

Dalsza część analizy bezrobocia w gminie Sochocin zawiera dane dotyczące struktury bezrobotnych –podział ze względu na ich wykształcenie.

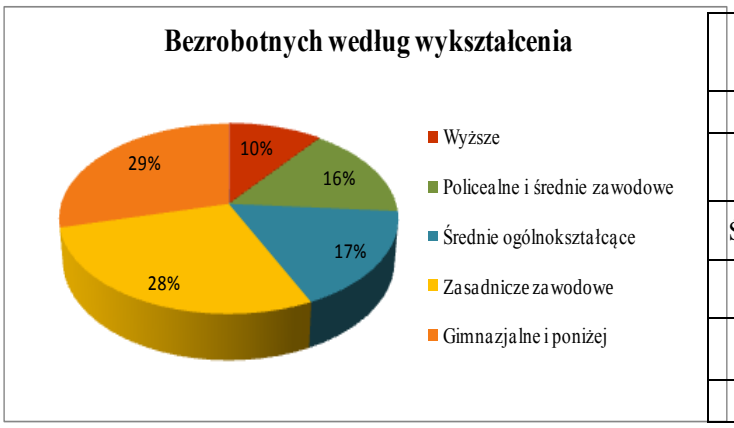

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych
Wyższe	42
Policealne i średnie zawodowe	64
Średnie ogólnokształcące	68
Zasadnicze zawodowe	113
Gimnazjalne i poniżej	117
Razem	404

Wykres 6. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w gminie Sochocin (stan na dzień 31.12.2014r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku

Prezentowany wykres zwraca uwagę na wysoki udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym, który stanowi około 47% zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Sochocin w 2014r. Jedną z przyczyn takiej sytuacji może być wiejski charakter gminy. Wielu mieszkańców po zakończeniu szkoły na poziomie podstawowym bądź gimnazjalnym, z braku środków finansowych bądź innych zdarzeń losowych nie podejmowano dalszej nauki, zasilając tym samym, szeregi osób bezrobotnych – jednocześnie podejmując nie zarejestrowaną pracę w rodzinnych gospodarstwach rolnych. Pozostałe 53 % przypada na osoby bezrobotne z wykształceniem: średnim ogólnokształcącym (17 %), policealnym i średnim zawodowym (16 %) oraz wyższym (10 %).

Bezrobocie, a w szczególności strukturalne jest jednym z największych problemów społeczno – gospodarczych, które gmina Sochocin stara się rozwiązać. Poprzez współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Płońsku w celu aktywizacji osób bezrobotnych stosuje się tak zwane aktywne formy. Liczbę osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w 2014 roku prezentuje poniższa tabela 2.

Zgodnie z otrzymanymi danymi z Powiatowego Urzędu Pracy 96 osób z terenu gminy Sochocin skorzystało z aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu w 2014 roku. Najwięcej osób wykorzystało możliwość odbycia stażu – 33 osoby oraz podjęcia prac interwencyjnych – 16 osób. Warto zwrócić uwagę na aktywność polegającą na otrzymaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej z której skorzystało w 2014 roku 16 osób.

Tabela 2. Wykorzystanie aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu z terenu gminy Sochocin (stan na 31.12.2014r.)

Wykształcenie	**Liczba osób korzystających z danej formy aktywności**
Staże	33
Roboty Publiczne	5
Prace interwencyjne	16
Prace społeczne użyteczne	0
Przygotowanie zawodowe	0
Szkolenia	15
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	16
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	11
Razem	96

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku

Podsumowując powyższą analizę należy stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy w gminie Sochocin wypada gorzej na tle powiatu i województwa. Liczba bezrobotnych utrzymuje się na porównywalnym poziomie, jednak z tendencją spadkową w roku 2014 roku. Największy udział bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym. Znaczącą rolę w zwalczaniu bezrobocia odgrywa Powiatowy Urząd Pracy, który pomaga poprzez udzielenie m. in.: staży, robót publicznych, szkoleń czy jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem. W gminie Sochocin zadnia z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wysoki stopień bezrobocia, brak zatrudnienia i inne procesy występujące na terenie Gminy Sochocin powodują, iż wiele rodzin korzysta z różnych form pomocy społecznej w tym także z zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 roku z pomocy społecznej skorzystało 185 rodzin, a 495 osób co stanowi około 8% wszystkich mieszkańców gminy Sochocin. Ogólna kwota przeznaczona na te świadczenia wynosiła 358 363 zł. Poniższe zestawienie opisuje beneficjentów poszczególnych form pomocy społecznej w 2006 i 2014 roku.

Tabela 3. Beneficjenci pomocy z opieki społecznej w gminie Sochocin w 2006 i 2014 roku.

Beneficjenci	**2006 rok**	**2014 rok**
Liczba osób korzystająca z zasiłku stałego	33	35
Liczba rodzin korzystająca z zasiłku okresowego	63	53
Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń rodzinnych	553	376
Liczba osób korzystająca z dożywiania	166	141
Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	19	61
Liczba rodzin korzystająca z odpłatności za dom pomocy społecznej	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dane z 2006r.- Strategia Rozwoju Gminy Sochocin na lata 2007-2015

Zgodnie z tabelą 2 na przełomie lat 2006-2014 nieznacznie wzrosła liczba osób korzystająca z zasiłku celowego, natomiast zmalała liczba rodzin korzystającą z zasiłku okresowego. W 2014 roku łączna kwota świadczeń zasiłku stałego i okresowego wyniosła 224 075zł, wzrosła ona w porównaniu do 2006 roku o 79 913 zł.

Na przełomie analizowanych lat zmalała liczba rodzin korzystająca ze świadczeń rodzinnych z 553 do 376. W 2014 roku na ten cel przeznaczono 1 380 879 zł. Znacznie więcej osób korzystało ze świadczenia z funduszu alimentacyjnego na które przeznaczono sumę 267 150 zł w 2014 roku.

Ponadto w 2014 roku 127 osób otrzymało zasiłek pielęgnacyjny, na który została wypłacona ogólna kwota 241 740 zł. Na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka przeznaczono 55 000 zł.

Należy zaznaczyć, że gmina Sochocin przystąpiła do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach tego programu, zgodnie z umową z 2015 roku pomocą żywnościową objętych zostało 280 osób. Po trzymiesięcznym okresie dystrybucji żywności, okazało się, że osób kwalifikujących się do tej formy pomocy jest więcej. Dlatego na wniosek GOPS-u od października 2015 roku żywność otrzymuje już 310 osób. Do 31 października 2015 roku Bank Żywności w Ciechanowie przekazał niespełna 21 ton żywności na łączną kwotę ok. – 64 540 zł.

Dostarczana żywność jest przekazywana nieodpłatnie osobom najuboższym i najbardziej potrzebującym. Najczęściej są to rodziny, które korzystają już z różnych forma pomocy społecznej.

Głównymi powodami przyznania pomocy są: bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomoc rodzinom niepełnym i wielodzietnym.

4.4. Mieszkalnictwo

W gminie Sochocin, podobnie jak w prawie wszystkich gminach wiejskich mieszkalnictwo realizowane było przez 2 grupy inwestorów:

- budownictwo mieszkaniowe indywidualne realizowane przez rolników w zagrodach,
- budownictwo mieszkaniowe indywidualne realizowane przez ludność nierolniczą.

Rozmieszczenie tych form zabudowy jest dość czytelne. Zdecydowana większość ludności zamieszkuje w zabudowie zagrodowej rozrzuconej na terenie całej gminy, w niewielkich skupiskach, bądź rozproszonej, będącej głównym tworzywem jednostek osadniczych.
Największe skupiska zabudowy charakteryzuje Sochocin - główny ośrodek ludności. Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniowo – usługowa i usługowa. Zlokalizowane są tu obiekty administracji, oświaty, handlu, spotu i inne. Zabudowę mieszkalną jednorodzinną i usługową uzupełnia zabudowa zagrodowa związana z gospodarstwami rolnymi. Poza Sochocinem obiekty usługowe znajdują się w miejscowości: Kołoząb i Smardzewo do których należą: oświata, kościół, Ochotnicza Straż Pożarna i handel.

W pozostałych miejscowościach dominuje rozproszona zabudowa zagrodowa z zabudową mieszkaniową jednorodzinną zlokalizowaną przede wszystkim wzdłuż głównych dróg.
Niewielki udział zabudowy nierolniczej tworzą głównie właściciele gospodarstw rolnych, którzy przekazali grunty za rentę, bądź powstałej z podziałów rodzimych. Są to ilości sięgające 30% z tendencją zwyżkową.

Nową formą budownictwa żywiołowo powstającą w ostatnich latach jest budownictwo letniskowe, skupiające się we wsiach położonych wzdłuż rzeki Wkry, głównie w Kępie, Podsmardzewie, Sochocinie, Kucharach Żydowskich, Bolęcinie i Idzikowicach.

Tabela 4. Warunki mieszkaniowe gminy Sochocin na tle powiatu i województwa na koniec 2014 roku.

Zasoby	Gmina Sochocin	Powiat płoński	Województwo mazowieckie
Liczba mieszkań	1973	29646	2 166839
Liczba izb	8253	115323	7 868482
Liczba osób na 1 mieszkanie	3	2,99	2,46
Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem [m^2]	167 277	2 300986	155 339786
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m^2]	84,8	77,6	71,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania na 1 osobę [m^2]	28,2	26,0	29,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl., 21.10.2015r

Zasoby mieszkaniowe w gminie Sochocin na koniec 2014 roku wynosiły 1973 mieszkania. Na jedno mieszkanie przypadały 3 osoby, dla powiatu płońskiego wskaźnik ten wyniósł 2,98, zaś dla województw mazowieckiego 2,46. Szczegółowe dane dotyczące zasobów mieszkaniowych przedstawia powyższa tabela 4.

Jak wynika z powyższych danych sytuacja mieszkaniowa w gminie Sochocin wypada korzystnie na tle województwa mazowieckiego i powiatu płońskiego. Wskaźnik określający przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania dla gminy Sochocin osiągnął w 2014 roku wyższą wartość niż dla powiatu i województwa, zaś przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę wynosiła 28,2 m^2 i była niższa w porównaniu do województwa (29,1) oraz wyższa niż dla powiatu (26,0). Zmiany tego wskaźnika na przełomie lat 2004-2014 w gminie Sochocin przedstawia wykres 7.

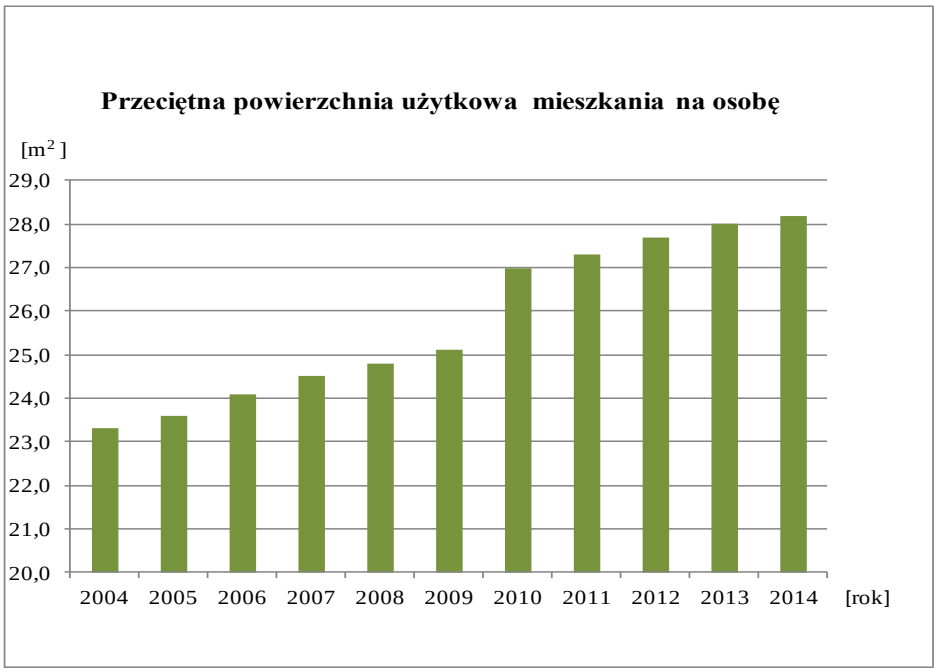

Wykres 7. Zmiany przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na osobę w gminie Sochocin w latach 2014-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl., 21.10.2015r

Sytuacja mieszkaniowa w gminie Sochocin jest zadawalająca Zgodnie z wykresem 7 można zauważyć, że systematycznie wzrasta przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę. Na przełomie ostatnich 10 lat wskaźnik ten wzrósł o 4,9 m^2. Wpływ na taki stan ma z pewnością fakt, iż większość mieszkań znajduje się w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej.

4.5. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Sochocin obsługę ludności w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zapewniają:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sochocinie
- Apteka zlokalizowana przy ul. Ciechanowskiej 2 w Sochocinie
- Punkt apteczny zlokalizowany przy ul. Ciechanowskiej 14 w Sochocinie

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej wyposażony jest w dwa gabinety lekarza rodzinnego w których pracuje 2 lekarzy. Ponadto zatrudnionych jest 5 pielęgniarek i jedna położna na ½ etatu. Placówka świadczy usługi dla 4 300 osób, jej pacjentami są głównie mieszkańcy gminy Sochocin. Obecnie budynek NZOZ Sochocin został objęty kapitalnym remontem i modernizacją w tym m.in.: termomodernizacja budynku, budowa dźwigu osobowego dla niepełnosprawnych oraz budowa parkingu. Planowany jest również remont dachu i schodów zewnętrznych.

Usługi szpitalne świadczy gminie Sochocin i całemu powiatowi płońskiemu Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Płońsku.

Ponadto gminę Sochocin odwiedza „mammobus" który w ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi umożliwia wykonanie badania –mammografii kobietom w wieku 50-69 lat. Na badania nie potrzebne jest skierowanie lekarskie. Badanie jest bezpłatne, refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

4.6. Oświata

Na terenie gminy Sochocin funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Publiczny Zespół Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie,
- Szkoła Podstawowa w Smardzewie,
- Szkoła Podstawowa w Kołozębiu

Placówki oświatowe prowadzone przez gminę funkcjonują w oparciu o podział terenu gminy na obwody szkolne, co łączy się z organizacją dowozu uczniów z odległych miejscowości. Placówki oświatowe funkcjonują jako jednostki budżetowe. Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2014r. w placówkach oświatowych naukę pobiera 642 uczniów, w tym 132 uczniów w oddziałach przedszkolnych Łącznie we wszystkich szczeblach edukacyjnych funkcjonuje 38 oddziałów szkolnych, w tym 7 oddziałów przedszkolnych. W porównaniu do roku 2006 liczba uczniów zmniejszyła się o 131 osób i 3 oddziały. Poniższa tabela wskazuje zmiany liczby uczniów i oddziałów na przełomie lat 2006-2014.

Tabela 5. Liczba uczniów w placówkach oświatowych w gminie Sochocin w roku 2006 i 2014.

Placówki oświatowe		**Liczba uczniów**		**Liczba oddziałów**	
		2006 rok	**2014 rok**	**2006 rok**	**2014 rok**
Publiczny Zespół Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie	Przedszkole	77	109	4	5
	Szkoła Podstawowa	298	246	13	13
	Gimnazjum	232	151	10	6
Szkoła Podstawowa w Kołozebiu	Szkoła Podstawowa	63	61	6	6
	Oddział przedszkolny	20	16	1	1
Szkoła Podstawowa w Smardzewie	Szkoła Podstawowa	57	49	6	6
	Oddział przedszkolny	11	10	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Wydziału Kadr Oświaty i Spraw Organizacyjnych Urzędu Gminy Sochocin oraz dane z 2006r.- Strategia Rozwoju Gminy Sochocin na lata 2007-2015

Największą z placówek oświatowych w gminie Sochocin jest Publiczny Zespół Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie, który obejmuje: Przedszkole Samorządowe, Szkołę Podstawową im. mjr. Henryka Sucharskiego oraz Gimnazjum Publiczne im. Orła Białego.

W Przedszkolu Samorządowym uczy się 109 dzieci w 5 oddziałach. W Szkole Podstawowej w 13 oddziałach szkolnych obowiązek szkolny realizuje 246 uczniów, zaś w Gimnazjum w 6 oddziałach szkolnych naukę pobiera 151 uczniów.

W Szkole Podstawowej w Kołozębiu jest 7 oddziałów (w tym 1 oddział przedszkolny), w których uczy się 77 uczniów, w tym 16 uczniów w oddziale przedszkolnym.

W Szkole Podstawowej w Smardzewie jest 7 oddziałów (w tym 1 oddział przedszkolny), w których uczy się 59 uczniów w tym 10 uczniów w oddziale przedszkolnym.

Tabela 6. Wyposażenie oraz kadra placówek oświatowych w gminie Sochocin
(stan na dzień 31.12.2014r.)

Wyszczególnienie	**Publiczny Zespół Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie**	**Szkoła Podstawowa w Kołozębiu**	**Szkoła Podstawowa w Smardzewie**
Sale komputerowe	2	1	1
Sala gimnastyczna	1	1	-
Siłownia	1	-	-
Boisko	1	2	1
Biblioteka	1	1	1
Pomieszczenia świetlicy	2	1	-
Gabinet profilaktyczny	-	-	-
Nauczyciele ogółem (w osobach)	45	15	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Wydziału Kadr Oświaty i Spraw Organizacyjnych Urzędu Gminy Sochocin oraz dane z 2006r.- Strategia Rozwoju Gminy Sochocin na lata 2007-2015

Zadania oświatowe stanowią ponad 40% wydatków w budżecie gminy. Wysoki poziom oświaty jest jednym z podstawowych warunków wysokiego poziomu umiejętności i wiedzy mieszkańców, czyli w ostatecznym rachunku jest warunkiem długofalowego rozwoju. W systemie oświaty zostają wprowadzane ciągłe zmiany, co może wiązać się z możliwością nałożeniem obowiązku na gminę zmiany organizacji w placówkach oświatowych.

4.7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia

Do głównych zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia terenie gminy Sochocin należą:

- wysokie stany wód rzek przepływających przez teren gminy: Wkry, Łydyni i Płonki, które głównie podczas wiosennych roztopów mogą powodować zalewanie najniżej położonych terenów ich dolin,
- ryzyko powodziowe występuje również w przyujściowym, 9 – kilometrowym odcinku rzeki Raciążnicy,
- pożary kompleksów leśnych, zwłaszcza w okolicach miejscowości Kępa, Kuchary Królewskie i Bolęcin,
- zagrożenie wybuchem gazu ziemnego na skutek uszkodzenia gazociągu wysokociśnieniowego przebiegającego przez teren gminy.
- ruch komunikacyjny na drodze krajowej nr 50 i wojewódzkiej nr 619, powodujący uciążliwości hałasu i wzrost zanieczyszczeń powietrza oraz zagrożenie związane z transportem substancji niebezpiecznych,
- na terenie gminy nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Nad porządkiem publicznym czuwa Komisariat Policji w Płońsku, zaś nad bezpieczeństwem pożarowym – jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Sochocin, Drożdżyn, Idzikowice, Smardzewo, Kępa, Kondrajec, Milewo, Ślepowrony, i Kołoząb. Dwie jednostki OSP - w Sochocinie i Drożdżynie działają również w systemie ratownictwa drogowego. Jednostka OSP w Sochocinie włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

5. Gospodarka

5.1. Przedsiębiorczość

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2014 roku w gminie Sochocin zarejestrowanych było 457 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 445 przedsiębiorstw prywatnych (97%) oraz 12 należących do sektora publicznego (3%). W porównaniu do roku 2009 odnotowano wzrost o 63 liczby podmiotów gospodarki narodowej. W tabeli 6 została przedstawiona liczba podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sektorach w roku 2009 i 2014.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w gminie Sochocin (stan na 31.12.2014r.)

Dział gospodarki	**Podmioty gospodarki narodowej [jedn. gosp.]**	
	2009 rok	**2014 rok**
Ogółem	391	457
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	129	137
Budownictwo	58	57
Przetwórstwo przemysłowe	40	49
Transport i gospodarka magazynowa	24	35
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	21	31
Pozostała działalność usługowa	15	28
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	17
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27	16
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	16
Edukacja	12	16
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8	12
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	11
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną itp.	2	4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	4
Informacja i komunikacja	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl., 21.10.2015r.

W gminie Sochocin w ogólnej liczbie zarejestrowanych rodzajów powadzonej działalności gospodarczej zdecydowaną rolę odgrywa handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (30%), budownictwo (12%) i przetwórstwo przemysłowe.

Analizując powyższą tabelę można dostrzec na przestrzeni 5 lat największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w sektorach: pozostała działalność usługowa oraz transport i gospodarka magazynowa. Znaczny spadek liczby podmiotów odnotowano w sektorze rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Do największych pracodawców działających na terenie gminy Sochocin należą:

- Fabryka Urządzeń Dźwigowych w Bolęcinie, 09 -110 Sochocin,
- Zakład Mleczarski „TORNADO II" Biele 30, 09 - 110 Sochocin,
- Piekarnia Z.P.H.U. „Maczek" ul. Sienkiewicza 31, 09-110 Sochocin,
- Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Sochocinie,
- Bank Spółdzielczy w Sochocinie,
- Poczta Polska S.A. w Sochocinie,
- Urząd Gminy Sochocin ul. Guzikarzy 9, 09-110 Sochocin
- Publiczny Zespół Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie, Szkoła Podstawowa w Kołozębiu i Szkoła Podstawowa w Smardzewie,
- Firma Handlowo – Usługowa Szabrańscy Sp. J. ul. Ciechanowska, 09-110 Sochocin
- Sklep Monopolowo – Spożywczy Bożena Czyżewska ul. Płońska 7, 09-110 Sochocin,
- Sklep RTV i AGD Sieci MAXELECTRO – Cichocki Krzysztof ul. Guzikarzy 10, 09-110 Sochocin
- NZOZ Sochocin ul. Ciechanowska 14, 09-110 Sochocin
- Hotel Bonifacio Kępa 84, 09-110 Sochocin
- Zakład Produkcyjny Kotłów CO „KRA" - Eugeniusz Krawieczyński Biele 4, 09-110 Sochocin
- Skład artykułów do produkcji rolnej i materiałów budowlanych,
- PHU Bud-An - Lech Antosik ul. Pułaskiego 10, 09-110 Sochocin
- „HERBA OSKAR" – Chlewicki Sławomir, Morawski Andrzej s.c. Smadzewo 15, 09-110 Sochocin
- Usługi Ślusarskie – Marek Filipecki ul. Nadrzeczna 20, 09-110 Sochocin

5.2. Rolnictwo

Gmina Sochocin jest gminą typowo rolniczą. Według stanu na koniec 2014 roku tereny użytkowane rolniczo zajmują 7852 ha co stanowi 64,26% ogólnej powierzchni gminy. Oznacza ją również stosunkowo wysoki udział gruntów pod lasami i zadrzewieniami – 28,04%. Tabela 7 szczegółowo opisuje udział poszczególnych form użytkowania gruntów, a tabela 8 strukturę użytków rolnych.

Tabela 7. Struktura użytkowania gruntów w gminie Sochocin (stan na 2010r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział %
Ogółem	12219	100
Użytki rolne	7852	64,26
Lasy	3405	27,87
Grunty rolne zabudowane	323	2,64
Tereny komunikacyjne-drogi	258	2,11
Grunty pod wodami	112	0,92
Nieużytki	74	0,61
Grunty pod rowami	56	0,46
Tereny różne	64	0,52
Grunty zadrzewione i zakrzewione	21	0,17
Tereny mieszkaniowe	20	0,16
Tereny inne zabudowane i zurbanizowane	13	0,11
Użytki ekologiczne	14	0,11
Grunty pod stawami	3	0,02
Tereny przemysłowe	2	0,02
Tereny rekreacji i wypoczynku	2	0,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.21.10.2015r

W gminie Sochocin wykorzystanie gruntów na cele rolnicze jest zróżnicowane przestrzennie. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów poszczególnych sołectw wynosi od ok. 30% w miejscowości Kuchary Królewskie do ok. 89% w miejscowości Milewo. Największe kompleksy użytków rolnych występują w południowej i południowo – wschodniej części gminy.

Zgodnie z tabelą 8 w strukturze użytków rolnych dominują grunty orne stanowiące ok. 80% użytków rolnych. Na terenie gminy udział gruntów ornych w użytkach rolnych jest zróżnicowany, największym (ok. 85%) charakteryzują się sołectwa: Bolęcin, Koliszewo, Podsmardzewo, Puszkowo, Smardzewo i Wierzbówiec.

Łąki i pastwiska zajmują ok. 20% powierzchni użytków rolnych, ich układ przestrzenny jest zróżnicowany od ok. 3% w miejscowości Bolęcin do ok. 48%

w miejscowości Gromadzyn. Największe kompleksy użytków zielonych związane są z dolinami rzek Wkry, Łydyni i Raciążnicy.

Sady stanowią ok. 0,55% powierzchni użytków rolnych i są to głównie sady przydomowe nie mające większego znaczenia w towarowej produkcji sadowniczej.

Tabela 8. Struktura użytków rolnych w gminie Sochocin. (stan na 2010 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział %
Grunty orne	6264	79,78
Pastwiska	1168	14,88
Łąki	377	4,80
Sady	43	0,55
Razem	7852	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.21.10.2015r.

Zintegrowany wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczony przez IUNG Puławy wynosi dla gm. Sochocin 49,0 punktów (w skali 100-punktowej), wobec wskaźnika najwyższego występującego w gminach powiatu płońskiego – 73,7 punktów gm. Naruszewo.

W gminie Sochocin dominującą formą własności jest sektor gospodarki indywidualnej, do której należy ok. 89% powierzchni użytków rolnych w gminie.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na terenie gminy Sochocin było 908 indywidualnych gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 9,01 ha (w tym 7,68 ha użytków rolnych) i była niższa w porównaniu do średniej w powiecie płońskim – 9,65 ha (w tym 8,55 użytków rolnych). Strukturę obszarową indywidualnych gospodarstw rolnych w roku 2002 i 2010 przestawia poniższe zestawienie.

Tabela 9. Struktura gospodarstw rolnych w gminie Sochocin w roku 2002 i 2010.

Grupy obszarowe gospodarstw	2002 rok		2010 rok	
	Liczba gospodarstw	Udział %	Liczba gospodarstw	Udział %
ogółem	869	100	908	100
do 1 ha włącznie	110	12,7	96	10,6
1 - 5 ha	287	33,0	366	40,3
5 - 10 ha	228	26,2	229	25,2
10 -15 ha	103	11,9	108	11,9
15 ha i więcej	141	16,2	109	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl.- Powszechny Spis Rolny 2010 rok; 21.10.2015r

Analizując tabelę 9 można zauważyć wzrost liczby indywidualnych gospodarstw rolnych z 869 w roku 2002 do 908 w roku 2010. W gminie Sochocin przeważają gospodarstwa o powierzchni 1 - 5 ha (ok. 40%) oraz o powierzchni 5 - 10 ha (ok. 25%). Powyższe dane wskazują wzrost liczby gospodarstw małych - do 5 ha oraz spadek liczby gospodarstw większych - powyżej 15 ha.

Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym 2010r. łączna powierzchnia zasiewów w gminie Sochocin wynosiła 5125,27 ha. Wiodącym kierunkiem produkcji rolnej jest uprawa zbóż, które zajmują ok. 76% powierzchni zasiewów. W strukturze zasiewów największy udział miała uprawa zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, w tym głównie żyto. Pod uprawę ziemniaków przeznaczone było 173,68 ha stanowiące ok. 3,4% powierzchni zasiewów.

W gminie Sochocin liczba gospodarstw rolnych ogółem utrzymujących zwierzęta gospodarskie wg stanu na rok 2010 wynosiła 383 co stanowiło około 42% wszystkich gospodarstw rolnych, pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD) kształtowało się na poziomie 3574 szt. W produkcji zwierzęcej przeważa chów trzody chlewnej - ok. 4,4 tys. sztuk, a następnie bydła – ok. 2,8 tys. sztuk.

Charakteryzując rolnictwo należy również wspomnieć o wyposażeniu indywidualnych gospodarstw rolnych w maszyny i urządzenia. Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym 436 gospodarstw rolnych posiadało ciągnik rolniczy, co stanowi około 50 % ogółu gospodarstw w gminie. Łącznie na terenie gminy Sochocin było 599 ciągników, co oznacza, że na jedno gospodarstwo rolne przypada około 1,4 ciągnika.

5.3. Leśnictwo

Na terenie Gminy Sochocin położone są trzy leśnictwa: Kuchary, Kępa i Paryż.

Leśnictwo Kępa zachwyca niezwykle urozmaiconym krajobrazem ukształtowanym przez trzy rzeki: Wkrę, Raciążnicę i Łydynię. W rzekach tych występują bobry. W lasach leśnictwa można spotkać jelenie i bociany czarne. Na uwagę zasługują liczne pomniki przyrody.

Leśnictwo „Paryż"- Na terenie leśnictwa znajduje się fragment starodrzewia sosnowego, wyjątkowo pięknego, który nie podlega wyrębowi. Przeznaczony jest wyłącznie do zbioru nasion.

Leśnictwo Kuchary - Na terenie tego leśnictwa znajduje się szkółka gospodarcza. Jej powierzchnia produkcyjna wynosi 446 arów, zaś roczna produkcja to około 2 mln. sztuk sadzonek drzew i krzewów leśnych. Na obszarze szkółki mieści się punkt edukacyjny Nadleśnictwa Płońsk, nazywany potocznie „kącikiem edukacyjno-ekologicznym". W ten sposób odpowiada na zapotrzebowanie placówek oświatowych: szkół i przedszkoli w zakresie uczestnictwa leśników w prowadzonych zajęciach z zakresu ochrony przyrody, biologii. Zostały tu rozwieszone tablice edukacyjne oraz przygotowano miejsce na ognisko i plac do prowadzenia zabaw dla uczniów. W 2005 r. odbyło się oficjalne otwarcie obiektów edukacyjnych tzn. Izba Leśna, ogrody dendrologiczne oraz okazała wiata.

6. Infrastruktura techniczna

6.1. Komunikacja

Dostępność komunikacyjna gminy jest czynnikiem determinującym wielopłaszczyznowy rozwój społeczno – gospodarczy. Planowanie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich powinno opierać się o upowszechnienie dostępu do dóbr i usług, które są podstawą egzystencji społeczności lokalnej. Komunikacja o także czynnik napędu gospodarczego, który jest elementem kluczowym do poprawy jakości życia mieszkańców.

Głównym szkieletem układu komunikacyjnego gminy Sochocin jest droga krajowa nr 50 Ciechanów – Płońsk – Wyszogród – Sochaczew – Grójec – Mińsk Mazowiecki - Ostrów i droga wojewódzka nr 632 Płońsk - Nowe Miasto - Nasielsk - Dębe - Legionowo - Rembelszczyzna - Marki Pozostałe drogi niegdyś wojewódzkie, od 1 stycznia 1999 r. z chwilą wejścia w życie reformy administracyjnej stały się drogami powiatowymi. Uzupełnieniem układu komunikacyjnego jest droga krajowa nr 7 biegnąca zachodnim obrzeżem gminy Sochocin.

Największe znaczenie dla bezpośredniej obsługi transportu gospodarczego i pasażerskiego mieszkańców gminy ma droga krajowa nr 50 o znaczeniu regionalnym. Natomiast droga krajowa nr 7 o znaczeniu międzyregionalnym jest dla układu komunikacyjnego dogodnym otwarciem na połączenia wojewódzkie i krajowe.

Na terenie gminy Sochocin zlokalizowanych jest 10 dróg powiatowych następujących relacji:

- 30334W Szymaki – Smardzewo – Kolonia Sochocin
- 3035W Kępa – Smardzewo
- 3036W Sochocin - Malużyn
- 3038W Kołoząb – Biele
- 3039W Drożdżyn – Wycinki
- 3041W Joniec – Sochocin
- 3042W Sochocin – Kondrajec – Karolinowo
- 3049W Joniec – Sobieski – Kołoząb
- 3050W Lisewo – Ślepowrony – Kołoząb
- 1247W Ojrzeń – Nowe Miasto

Sieć dróg gminnych ukształtowana jest prawidłowo, drogi gminne mają dobre połączenie z drogami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi, umożliwią obsługę jednostek osadniczych jak również obszarów rolniczych. Wiele zastrzeżeń budzi jakość tych połączeń.

Drogi gminne realizują powiązania między jednostkami osadniczymi na terenie gminy a ośrodkiem gminnym. Drogi gminne stanowią około 66% ogółu dróg położonych w gminie. Posiadają łączną długość 283,400 km, w tym: 144,400 km to drogi lokalne oraz 139 km to drogi dojazdowe. Są to w większości drogi gruntowe o długości 258,46 km stanowiące ok. 91% dróg gminnych, a jedynie 24,94 km to drogi o nawierzchni twardej, głównie bitumicznej. Sukcesywnie zostają podejmowane działania w celu poprawy stanu technicznego nawierzchni jezdni.

Komunikacja transportu zbiorowego realizowana jest poprzez PKS oraz prywatnych przewoźników. Sieć tras autobusowych zapewnia powiązania większości wsi z ośrodkami gminnymi, miastem powiatowym i wojewódzkim. Największe jednak znaczenie w przewozach pasażerskich mają własne środki transportu.

Na zaplecze techniczne motoryzacji w gminie składają się: 2 stacje paliw w miejscowości Sochocin, stacja kontroli pojazdów oraz prywatne warsztaty prowadzące podstawowe naprawy samochodów. Specjalistyczne usługi mechaniczne świadczą stacje obsługi w Ciechanowie i Płońsku.

6.2. Wodociągi

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2014 roku na terenie gminy Sochocin funkcjonowała czynna sieć rozdzielcza o długości około 185,1 km doprowadzająca wodę do 1929 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zbiorowym zaopatrzeniem w wodę objętych było 5 431 osób co stanowiło około 91% ludności gminy.

Na terenie gminy Sochocin istnieją dwa wodociągi grupowe: w Rzach i w Smardzewie. Większy zasięg ma wodociąg zaopatrujący wschodnią część gminy Sochocin z ujęcia wody w miejscowości Rzy. Wodociągi te zaopatrują w wodę następujące miejscowości: Rzy, Kondrajec, Sochocin, Sochocin Kolonia, Kuchary Królewskie, Kuchary Żydowskie, Ciemniewo, Jędrzejewo, Biele, Gromadzyn, Bolęcin i Kołoząb. Ujęcie wody bazuje na odwierconych w 1986 roku dwóch studniach głębinowych: o głębokości 56,1 m i 58,3 m i wydajności eksploatacyjnej w wysokości 108 m3/godz.

Wybudowana została stacja uzdatniania wody w miejscowości Rzy dzięki czemu możliwa była realizacja projektu pn. Uporządkowanie gospodarki wodno ściekowej na terenie gminy Sochocin, w latach 2007-2011 wybudowana została sieć wodociągowa długości 68,24 km doprowadzająca wodę do miejscowości położonych w zachodniej części gminy: Wierzbówiec, Żelechy, Milewo, Kępa, Wycinki, Koliszewo, Podsmardzewo, Gutarzewo, Budy Gutarzewskie, Baraki, Pruszkowo i Ślepowrony. Nowo wybudowana sieć wodociągowa została podłączona do ujęcia wody, składającego się z jednej studni głębinowej oraz wybudowanej stacji uzdatniania wody w Smardzewie. W przypadku awarii, ciągłość zaopatrzenia w wodę mieszkańców zachodniej części gminy Sochocin gwarantuje spięcie obu wodociągów (Rzy i Smardzewo).

6.3. Kanalizacja

Z bytowaniem ludzi związane jest powstawanie znacznej ilości ścieków socjalno-bytowych, których wielkość można szacować na około 50 do 110 l/mieszkańca/dobę (w zależności od wyposażenia mieszkań). Wskaźnik zużycia wody w miejscowościach zwodociągowanych na terenie gminy na dzień 31.12.2014r. wyniósł 196 800 m^3.

Według danych GUS w 2014 roku z sieci kanalizacyjnej długości 8,8 km korzystało ogółem 727 mieszkańców, co stanowi 12,2% ludności gminy Sochocin. Odprowadzane z terenu miejscowości Sochocin ścieki, oczyszczane są w wybudowanej w 2005r. mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków LEMNA” w Kondrajcu o przepustowości 230 m3/dobę. Z komunalnej oczyszczalni ścieków wyposażonej w punkt zlewny dla ścieków dowożonych, w 2014 roku korzystało 1037 mieszkańców gminy, z których około 70% (727 osoby) korzystało jednocześnie z sieci kanalizacyjnej.

Dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (185,1 km wobec 8,8 km) stwarza niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska nienależycie gromadzonymi lub niedostatecznie oczyszczonymi ściekami. Zagrożenie to minimalizowane jest w gminie Sochocin poprzez kolejne inwestycje w budowę sieci kanalizacyjnej. W ostatnich latach dokonano realizacji przedsięwzięcia pn. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sochocin – etap IIa, współfinansowanego dla działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej" w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Przedsięwzięcie obejmowało budowę kanalizacji sanitarnej w Sochocinie w ulicach: 1. Szkolna, Płońska do przepompowni P3, 2. Płońska od przepompowni P 3 do Rynku, Nadrzeczna, Guzikarzy, Sienkiewicza, Magazynowa do przepompowni P4, 3. Częściowo ulice Sienkiewicza, Magazynowa, Wolności i Żeromskiego.

Rozbudowa gminnej sieci kanalizacyjnej w granicach aglomeracji Sochocin, wyznaczonej Uchwałą nr 159/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 roku w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Sochocin oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Sochocin (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r. poz. 11269), ograniczy do minimum niekontrolowane zrzuty ścieków oraz wyeliminuje stosowanie nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, które stanowiły dotychczas główne zagrożenie dla jakości wód podziemnych. Na terenie gminy Sochocin, poza gminną oczyszczalnią ścieków w Kondrajcu, funkcjonuje również zakładowa oczyszczalnia ścieków w Bolęcinie.

W ramach wymienionego wcześniej projektu pn. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Sochocin, w latach 2007-2011 zrealizowane zostały także 123 przydomowe oczyszczalnie ścieków, z czego dwie znajdują się przy szkołach podstawowych w Kołozębiu i Smardzewie. Są to nowoczesne, mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków z niskoobciążonym osadem czynnym i napowietrzaniem wraz z odprowadzaniem ścieków oczyszczonych do studni chłonnej, zapewniające wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń (do 95%). Przydomowe oczyszczalnie ścieków wybudowano w miejscowościach: Biele, Bolęcin, Ciemniewo, Drożdżyn, Gromadzyn, Idzikowice, Kępa, Koliszewo, Kołoząb, Kondrajec, Kuchary Królewskie, Kuchary Żydowskie, Milewo, Podsmardzewo, Pruszkowo, Rzy, Smardzewo, Sochocin, Ślepowrony, Wierzbówiec, Wycinki i Żelechy.

Tabela 10 Wykaz oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie gminy Sochocin.

Zarządzający	**Typ i rodzaj oczyszczalni**	**Projektowana przepustowość (m^3/d)**		**Odbiornik/km**	**Projektowana RLM**	**Ilość ścieków**	
		max.	**średnia**			**(m^3/d)**	**(dm^3/rok)**
Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie	gminna mechaniczno-biologiczna	312,00	230,00	Rów melioracyjny/0,9; Wkra/44,9	2 853	79,20	29,00
Fabryka Urządzeń Dźwigowych Sp. z o.o. w Bolęcinie	zakładowa mechaniczno-biologiczna	18,00	18,00	Wkra/44,32	87	b.d.	b.d.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sochocin.

6.4. Gospodarka odpadami

Znaczącym źródłem są zanieczyszczenia pochodzące z niewłaściwego składowania odpadów bytowo-gospodarczych.

Składowanie odpadów w miejscach nie przeznaczonych na ten cel odbywa się w sposób nieprawidłowy i często powodujący znaczne zagrożenie dla wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego lub dla wód powierzchniowych.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023 odpady komunalne zmieszane, odpady zielone, bioodpady oraz pozostałości z sortowania i po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane wyłącznie w ramach wyznaczonych regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Sochocin położona jest w Regionie Płockim, w którym wskazane zostały instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje zastępcze. Wśród instalacji regionalnych wskazanych do obsługi Regionu Płockiego znajduje się instalacja do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych funkcjonująca w ramach Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. Zakład mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów selektywnie zebranych w m. Poświętne gmina Płońsk, składająca się z sortowni odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych oraz kompostowni odpadów posortowniczych i zielonych selektywnie zebranych o mocach przerobowych części mechanicznej 60 000 Mg/rok i biologicznej 33 820 Mg/rok.

Od 1 lipca 2013 roku na terenie gminy Sochocin funkcjonuje system odpłatnego odbioru odpadów z terenu każdej posesji. Odbiór odpadów odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych w oparciu o umowę zawartą między Gminą Sochocina Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.

Na terenie Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. przy ul. Żeromskiego 21 w Sochocinie został utworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), do którego od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00 można dostarczyć selektywnie zebrane odpady takie jak:

- papier, szkło, plastik, metal
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady z remontów oraz materiałów ceramicznych,

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Do PSZOK-u przyjmowane są odpad komunalne wytworzone i dostarczone wyłącznie przez mieszkańców gminy Sochocin. W/w odpady przyjmowane są nieodpłatnie.

Z uwagi na zagrożenie jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w środowisku opracowany został krajowy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski". Program powstał w wyniku przyjęcia Rezolucji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie wycofywania azbestu z gospodarki, a także realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz „Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej", przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 kwietnia 2000 r.

Usunięcie azbestu z terenu Polski do 2032 r. jest jednym z głównych zadań w zakresie gospodarki odpadami władz na każdym szczeblu: krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

W celu sukcesywnego eliminowania wyrobów azbestowych z terenu gminy pierwszym krokiem było opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Sochocin na lata 2013-2032". Głównym elementem tego programu było przeprowadzenie w okresie od czerwca do września 2013r. inwentaryzacji wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie gminy, poprzez sporządzenie spisu z natury oraz oceny stanu tych wyrobów w celu określenia stopnia pilności.

Wszystkie zinwentaryzowane wyroby to płyty azbestowe faliste i płaskie. Na terenie gminy Sochocin nie ma dróg utwardzanych odpadami zawierającymi azbest oraz sieci wodociągowej zawierającej elementy azbestowe

Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją na terenie gminy Sochocin zlokalizowanych jest 187 472,4m^2 wyrobów zawierających azbest tj. ok. 2062,2 Mg w tym:

- 17 765,0 m^2 (ok. 195 Mg) wyrobów o I stopniu pilności,
- 42 224,0 m^2 (ok. 464 Mg) wyrobów o II stopniu pilności
- 127 483,4 m^2 (1 402 Mg) wyrobów o III stopniu pilności.

Niezależnie od stopnia pilności wszystkie wyroby zlokalizowane na terenie Gminy Sochocin muszą zostać usunięte do 2032 r.

Kolejnym etapem będzie organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;

6.5. Kanalizacja deszczowa

W gminie Sochocin na terenach zurbanizowanych powstają, w zależności od wielkości utwardzonych powierzchni, w różnych ilościach ścieki deszczowe, często o wysokich stężeniach zanieczyszczeń.

Sochocin posiada rozbudowany system kanalizacji deszczowej. Wody opadowe są zbierane z ulic za pomocą wpustów ulicznych oraz z rur spustowych budynków i systemem podziemnych kanałów odprowadzane bezpośrednio do rzeki Wkry.

System kanalizacji deszczowej, którym odprowadzone są do rzeki wody opadowe z utwardzonych powierzchni dróg i placów to 11 kolektorów oraz 2 rowy melioracyjne. Pomimo rozbudowanego systemu kanalizacji deszczowej, na terenie Sochocina jest wiele terenów i ulic, które nie posiadają możliwości zorganizowanego odprowadzenia wód opadowych.

6.6. Energetyka

Gmina korzysta z energii elektrycznej z krajowego systemu energetycznego poprzez sieć wysokiego i średniego napięcia. Układ zasilania w gminie zabezpiecza sieć rozdzielcza SN 15 kV od GPZ w Płońsku. Wykonana jest ona przewodami aluminiowo-stalowymi AFL o przekrojach 35 i 50 mm^2, główne ciągi magistralne 70 mm^2. Na omawianym terenie występują stacje transformatorowe słupowe, z aparaturą elektryczną zainstalowaną na konstrukcjach wspornikowych. Zasilanie stacji promieniowe.

Moc znamionowa transformatorów dostosowana jest do obecnych maksymalnych obciążeń elektrycznych występujących w sieciach niskiego napięcia. Zakres znamionowych mocy transformatorów w istniejących stacjach jest od 25 kVA do 250 kVA. Ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV energia rozprowadzana jest do odbiorców za pośrednictwem napowietrznych linii niskiego napięcia 3 x 220/380 V. Wszystkie gospodarstwa w gminie są zelektryfikowane.

Cała sieć elektryczna w gminie, jak i cały system energetyczny poddawany jest stałej analizie w zakresie dostosowania jej do aktualnych potrzeb lokalnych, systematycznej modernizacji istniejących linii oraz przebudowie.

Istniejąca sieć linii SN 15 kV nie wymaga rozbudowy, jedynie rozwój nowych funkcji może stwarzać konieczność budowy odgałęzień sieci rozdzielczej i budowy nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV

Na terenie gminy znajduje się 5 elektrowni wiatrowych – jedna w rejonie miejscowości Biele po dwie w miejscowościach Smardzewo i Wycinki.

6.7. Gazownictwo

Teren gminy zaopatrywany jest w gaz ziemny z krajowego systemu sieci gazowych, od węzła Rembelszczyzna k/Warszawy współpracującego z układem dosyłowym gazu importowanego z Europy Wschodniej.

W centralnej części areału, równolegle do drogi Płońsk-Ciechanów biegną dwie nitki gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia (5MPa) o średnicy 200 i 400 mm relacji Płońsk - Ciechanów- Mława. W Sochocinie zrealizowane jest odejście o średnicy 100 mm do stacji redukcyjno-pomiarowej redukującej ciśnienie z 5,0 MPa na ciśnienie średnie 0,4 MPa. Gazyfikacja gminy przebiega na ciśnieniu średnim, a redukcja gazu do wysokości ciśnienia użytkowego następuje u odbiorcy za pomocą reduktorów domowych na węzłach redukcyjno-pomiarowych.

Gaz ziemny doprowadzony został jedynie do miejscowości Sochocin. Wykonano jedno przyłącze poza Sochocinem do Fabryki Urządzeń Dźwigowych w Bolęcinie. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2013 roku ogólna długość sieci średniego ciśnienia w gminie Sochocin wynosiła 32 037 m. Liczba wykonanych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wynosiła 374. Z sieci gazowej korzysta 1105 osób.

Gaz wykorzystywany jest w gminie dla potrzeb ogrzewnictwa, komunalno-bytowych i technologicznych. Uzupełniającym nośnikiem energii jest gaz płynny w butlach, dostępny bez żadnych ograniczeń.

6.8. Ciepłownictwo

Wszystkie obiekty na terenie gminy zaopatrywane są w ciepło z kotłowni indywidualnych. Podstawowym nośnikiem energii w tych kotłowniach jest węgiel i koks. Dodatkowym źródłem ciepła jest gaz ziemny. Wykorzystywanie go powszechnie napotyka obecnie na barierę cenową samego gazu, jak też kosztu instalacji wewnętrznej.

Zarówno gaz ziemny, gaz w butlach - paliwa czyste ekologiczne, zaczynają wypierać węgiel, aczkolwiek jest to proces bardzo powolny.

Minimalny udział w grupie paliw ekologicznych ma na terenie gminy energia elektryczna, która służy prawie wyłącznie dla celów oświetleniowych i technologicznych. Brak danych czy wykorzystywany jest na terenie gminy olej opałowy.

7. Turystyka i rekreacja

7.1. Naturalne walory rekreacyjne/turystyczne Gminy Sochocin

Znaczącym walorem rekreacyjnym Gminy Sochocin jest meandrująca rzeka Wkra wraz jej dopływami: Raciążnicą, Łydynią i Płonką.

Meandrująca rzeka Wkra na odcinku Budy-Gutarzewskie, Kępa.

Na walory krajobrazowo - przyrodnicze oprócz rzek wpływa duże zalesienie terenu. Gospodarkę leśną prowadzą tu trzy nadleśnictwa: Kuchary, Kępa i Paryż. Teren gminy bogaty jest w pomniki przyrody, występuje tu różnorodność fauny i flory oraz gmina cechuje się nizinnym, rolniczym krajobrazem.

Gmina Sochocin jest obszarem stosunkowo wolnym od zanieczyszczeń, nie występują tu żadne zakłady przemysłowe, które mogłyby stanowić źródła znacznego zanieczyszczenia. Jedynym źródłem zanieczyszczenia powietrza w gminie, jest głównie emisja niska, pochodząca z indywidualnych systemów grzewczych. Ponadto obszar gminy w całości wchodzi w skład obszaru ekologicznego „ Zielone Płuca Polski”.

Niedocenionym przez długi okres czynnikiem degradacji środowiska naturalnego jest hałas. Wpływa on niewątpliwie bardzo negatywnie na ludzi i zwierzęta zamieszkujące na danym obszarze. Gmina Sochocin, nie jest zagrożona tym czynnikiem degradacji środowiska naturalnego. Brak jest tu rozwiniętego przemysłu, który jest najczęstszym źródłem nadmiernego hałasu.

7.2. Walory antropogeniczne (dobra kultury, zabytki architektury, budownictwa, muzea, imprezy kulturalne).

a) Zabytki sakralne/cmentarz

- **Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Jana Chrzciciela w Sochocinie.**

Neogotycki budynek kościoła powstał w latach 1908-1918. Kościół murowany z cegły, nietynkowany, wzniesiony został na planie krzyża łacińskiego. Urozmaicone opracowanie architektoniczne w postaci rozczłonkowania ścian dekoracyjnymi blendami, różnego typu gzymsy podokapowe i podparapetowe, a także ciekawe rozwiązanie wnętrza stanowią o niepowtarzalności danego obiektu. Elementem zespołu jest również krosnowa dzwonnica, wzniesiona w 1856 roku. Dzwonnica jest częścią muru okalającego cmentarz przykościelny. Cmentarz przykościelny powstał najpóźniej w 2 poł. XIV w., podczas erygowania parafii. Funkcjonował do ok. połowy XIX w. Będąc wraz z budynkiem kościoła parafialnego, jednym z najważniejszych elementów przestrzennych i historycznych Sochocina.

Budynek kościoła oraz mur otaczający cmentarz z wbudowaną w niego dzwonnicą, jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego.
Dodatkowo w budynku kościoła znajdują się zabytkowe organy z 1931 r. powstałe w czeskiej firmie Rieger jako Opus 2482.

- **Kościół parafialny pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Smardzewie. Sanktuarium Matki Bożej**

Pierwszą kaplicę w Smardzewie – przynależnym wówczas do parafii w Sarbiewie – wybudował najprawdopodobniej w roku 1680 tutejszy dziedzic Adam Bieliński, a jego brat Jan ją rozbudował dzięki funduszom Stefana Krasińskiego, dziedzica na Grudusku, który, jak przypuszcza ceniony historyk Mazowsza ks. Tadeusz Żebrowski, mógł do niej sprowadzić kilka lat później obraz Maryi z Dzieciątkiem, kopię Matki Bożej Bocheńskiej.

Obraz ten, podobnie jak jego oryginał, został otoczony czcią i w roku 1711 wpisał się w historię płockiego Kościoła. Od tamtego czasu Smardzewska Pani nawiedzana była przez rzesze pątników. Wielu z nich otrzymywało za Jej wstawiennictwem liczne łaski, o czym świadczą do dziś zachowane wota.

W smardzewskim sanktuarium prócz obrazu Matki Bożej z dzieciątkiem z ok. XVII w. na uwagę zasługuje znajdujące się w ołtarzu głównym srebrne wotum bp. Ludwika – okazały medalion, obramowany wieńcem z liścia dębowego, z wizerunkiem Smardzewskiej Pani. Cennymi zabytkami są również inne srebrne wota.

- **Cmentarz wojenny żołnierzy radzieckich (Armii Czerwonej) w Bolęcinie**

Cmentarz ma wartość historyczną jako miejsce pochówku żołnierzy poległych w trakcie walk w 1944 i 1945 roku na północnym Mazowszu, a także wartość artystyczną jako realizacja przestrzenna nekropolii w konwencji socrealistycznej. Cmentarz jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego.

b) Izba Pamiątkowa Guzikarstwa

Izba pamiątkowa Guzikarstwa to wystawa stała pt. ***„Z bogactw natury. Sochocińskie guziki***" otwarta została w grudniu 2009 roku w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Sochocinie. Inicjatorami powstania Izby byli potomkowie guzikarzy sochocińskich. Została ona przygotowana we współpracy z Muzeum Mazowieckim w Płocku.
Prezentowana wystawa składa się z dwóch części: historycznej i etnograficznej. W pierwszej za pomocą plansz i gablot została przedstawiona wystawa ukazująca dzieje Sochocina. Można tutaj obejrzeć m.in kopię dokumentów istotnych dla historii miejscowości np. treść aktu lokacyjnego, ukaz carski odbierający prawa miejskie Sochocinowi. Znajduje się tu też dokumentacja fotograficzna z lat międzywojennych. Na planszach ukazano również historię guzika.

Druga część wystawy przedstawia technologię produkcji sochocińskiego guzika z muszli. Część etnograficzna stylizowana jest na pomieszczenie kuchenne z przełomu XIX i XX w., zostały w nim zgromadzone przeróżne urządzenia służące do wyrabiania guzików z muszli. Uzupełnieniem ekspozycji jest film przedstawiający proces ich wytwarzania.

Wystawa zajęła I miejsce w IV edycji konkursu *Mazowieckie Zdarzenia Muzealne „Wierzba"*. Warto podkreślić jest to jedyna taka ekspozycja produkcji guzików z muszli na skalę Polską jak i nie na Europejską.

Izba Pamiątkowa Guzikarstwa w Gminnym Ośrodku Kultury

c) Wydarzenia/ imprezy cykliczne w Gminie Sochocin

Walorami antropogenicznymi Gminy Sochocin są także główne wydarzenia cykliczne o charakterze rozrywkowo-kulturalnym, sportowo-rekreacyjnym oraz uroczystości upamiętniające ważne wydarzenia państwowe i lokalne. Wydarzenia mają niebagatelne znaczenie w budowaniu wizerunku turystycznego danego obszaru. Wpływają istotnie na podnoszenie jego atrakcyjności. Dodatkowo potrafią stworzyć odpowiedni klimat danego miejsca, wydobyć jego specyficzne cechy. Ciekawe wydarzenia odbywające się cyklicznie powodują, że turysta wielokrotnie decyduje się na pobyt w danym regionie. Kultura jest jednym z głównych czynników integrujących. Może przyczynić się do utożsamiania się mieszkańców z regionem, a przy tym pobudzić wzrost przedsiębiorczości. Życie społeczno-kulturalne powinno być na tyle zróżnicowane i bogate, aby stało się swoistym zaczynem procesów rozwojowych, a co za tym idzie stymulatorem wzrostu gospodarczego.

Główne wydarzenia/imprezy cykliczne odbywające się na terenie Gminy Sochocin to:

- **Obchody Święta Konstytucji 3 Maja.**
  Gmina Sochocin co roku świętuje rocznicę uchwalenia pierwszej w Europie Konstytucji z dnia 3 maja 1971 roku. Obchody rozpoczynają się uroczystą Mszę św. w kościele parafialnym pw. św. Jana Chrzciciela. Następnie uczestnicy ceremonii w asyście Orkiestry Dętej Sochocin i pocztów sztandarowych udają się do Gminnego Ośrodka Kultury, gdzie odbywa się druga część uroczystości – uroczysta akademia.
- **„ Marsz Gwiaździsty”**
  Impreza realizowana wraz z innymi gminami powiatu płońskiego, ma charakter turystyczny, polega nie przemierzeniu m.in. najciekawszych zakątków gminy Sochocin rowerem, kajakiem lub konno. Uczestnicy imprezy po przemierzeniu wybranej trasy zakończą marsz na wspólnym pikniku.
- **Dni otwarte nadleśnictwa „Kwitnące Ogrody”**
  Impreza plenerowa organizowana przez Nadleśnictwo Płońsk w Leśniczówce Kuchary Królewskie, na stałe wpisała się w kalendarz majowych imprez cyklicznych. Impreza ma formę pikniku rodzinnego, jest przygotowana ciekawa oferta dla różnych grup wiekowych w połączeniu z edukacją.

- **Piknik Rodzinny Aero**

  To jedyna taka impreza w powiecie płońskim w programie m.in.: rejsy widokowe samolotem, zawody na celność lądowania, prezentacja modeli zdalnie sterowanych i eksponatów z II wojny światowej. Na lądowisku w miejscowości Milewo oprócz miejscowych awionetek można podziwiać samoloty, śmigłowce i szybowce.

  Piknik Aero to impreza stała wpisana w kalendarz imprez odbywających się na terenie gminy.

- **Dzień Mieszkańca Gminy Sochocin**

  Cykliczna impreza plenerowa rozpoczęta w 2006r. Przedsięwzięcie zlokalizowane jest na stadionie gminnym w Sochocinie i zawsze odbywa się w miesiącu lipcu.

- **Uroczystość upamiętniająca obchody Bitwy nad Wkrą z 1920 r.**

  Pamięć o wydarzeniach sierpniowych z 1920 roku jest upamiętniana corocznie w Gminie Sochocin poprzez uroczystą Mszę Świętą za Ojczyznę i Bohaterów. Druga część uroczystości odbywa się na cmentarzu parafialnym, gdzie przed grobem żołnierzy Wojska Polskiego przybyłe delegacje składają kwiaty by oddać hołd żołnierzom poległym w 1920r.

- **Zawody kolarskie Legia MTB**

  Sportowa impreza plenerowa na przestrzeni sierpień-wrzesień. Start i meta zawodów zlokalizowana na terenie stadionu gminnego w Sochocinie. Imprezie towarzyszy turniej piłki nożnej o puchar Wójta Gminy Sochocin „ Sochocin CUP ”.

- **Uroczystości z okazji Narodowego Święta Niepodległości**

  Obchody rozpoczynają się Mszą Święta za Ojczyznę druga część uroczystości odbywa się w GOKU-u – uroczysta akademia.

- **Świąteczny Jarmark Bożonarodzeniowy**

  Impreza plenerowa, odbywająca się w miesiącu grudniu na Rynku w Sochocinie.

  Główny cel imprezy to promocja lokalnych twórców, rękodzielników. Imprezie towarzyszą bożonarodzeniowe atrakcje dla dzieci.

7.3. Infrastruktura turystyczna

7.3.1. Baza noclegowa

Baza noclegowa, a raczej jej dostępność, standard i cena są kluczowym elementem decyzyjnym turysty, nie tylko tego kilkudniowego. Gmina Sochocin praktycznie dysponuje tylko cztero gwiazdkowym hotelem i 2 gospodarstwami agroturystycznymi.

Hotel

Hotel BoniFaCio Spa & Sport Resort w Kępie – dysponuje 45 komfortowo wyposażonymi pokojami. Obiekt dysponuje 2 restauracjami, sale konferencyjne, antresolą klubową ChillOut oraz centrum SPA & WELLNESS z bogatą ofertą relaksacyjną i kosmetyczną.

Agroturystyka

Na terenie Gminy Sochocin działają dwa gospodarstwa agroturystyczne, pierwsze znajduje się w miejscowości Rzy należące do Państwa Oliszewskich ***Leśniczówka „Paryż”.*** Do dyspozycji gości jest 15 miejsc noclegowych, dwie samodzielne jednostki mieszkaniowe i cztery pokoje dwu osobowe z łazienkami. Jest to obiekt całoroczny. W programie m.in. warsztaty kulinarne, przyrodnicze dla dzieci, zielone szkoły, organizacja kuligów, spotkań integracyjnych i rodzinnych.

Drugim nowopowstałym obiektem agroturystycznym jest gospodarstwo agroturystyczne Państwa Chaber ***„Chabrowa Polana”*** położone w miejscowości Kondrajec. Obiekt dysponuje 5 pokojami: 1-osobowymi, 2-osobowymi oraz 3-osobowymi, łącznie 10 miejscami noclegowymi.

7.3.2. Baza gastronomiczna

Baza gastronomiczna stanowi kolejny, obok bazy noclegowej, istotny element zagospodarowania turystycznego.

W Gminie Sochocin występuje ona równocześnie z bazą noclegową (np. w hotelu funkcjonuje jednocześnie restauracja). Są jednak punkty gastronomiczne występujące samodzielnie jest ich cztery i wszystkie zlokalizowane w Sochocinie:

- ***„Bar pod akacjami”***- sezonowy punkt gastronomiczny, zlokalizowany przy rzece, główni klienci to uczestnicy spływów kajakowych;
- ***„Bar Przystań”***- punkt całoroczny, oferujący dania obiadowe, zlokalizowany nad rzeką Wkrą;
- ***Pizzeria „ Capri”;***
- ***Restauracja „Pasibrzuszek”***- zlokalizowana przy drodze krajowej nr 50, obiekt czynny tylko na indywidualne zamówienia gości.

7.3.3. Baza towarzysząca (paraturystyczna)

Bardzo istotne dla obsługi ruchu turystycznego są urządzenia bazy towarzyszącej, stanowiące uzupełnienie bazy podstawowej (noclegowej, gastronomicznej). Są to urządzenia oraz instytucje o charakterze usługowym, handlowym, rozrywkowym, kulturalnym, sportowym, zaspokajające rozmaite potrzeby turystów.

a) Obiekty kulturalne

- GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Gminna Biblioteka Publiczna w Sochocinie istnieje od 1949 roku i jest najstarszą placówką kulturalno – oświatową na terenie gminy Sochocin.

Początki działalności biblioteki były bardzo skromne – księgozbiór w chwili założenia biblioteki liczył 53 woluminów przesłanych w roku 1949 przez Powiatową Bibliotekę Miejską w Płońsku. Liczba czytelników wynosiła 10 osób. Gminna Biblioteka Publiczna zlokalizowana jest w Gminnym Ośrodku Kultury w centralnej części Sochocina, w miejscu łatwo dostępnym dla czytelników. Zgodnie ze stan na koniec 2014 roku posiada 18 936 woluminów. Liczba czytelników w ciągu roku wynosi 448 osób, a wskaźnik wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika 22,9 woluminów**.**

- GMINNY OŚRODEK KULTURY

Gminny Ośrodek Kultury w Sochocinie jest instytucją kultury działającą na terenie gminy od 1979 roku. Siedzibą GOK-u jest budynek wolnostojący, usytuowany w Sochocinie przy ul. Guzikarzy 9.

Jako samorządowa instytucja kultury posiada osobowość prawną i samodzielnie gospodaruje przydzieloną i nabytą częścią mienia. Organizatorem Gminnego Ośrodka Kultury jest gmina Sochocin.

Gminny Ośrodek Kultury w Sochocinie sprawuje zadania koordynatora działalności kulturalnych i animacyjnych. Podstawowym celem statutowym jest pozyskiwanie i przygotowanie społeczności gminy Sochocin do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz jej współtworzenie.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury funkcjonuje m.in.:

- Orkiestra Dęta Sochocin
- Kapela Folkowa
- Zespół COVERLAND
- Sekcja taneczna

- Sekcja teatralna ANIMAGIA
- Sekcja muzyczna

Gminny Ośrodek Kultury jest organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez o charakterze cyklicznym. Do najważniejszych należą:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
- Akademie z okazji Uroczystości Państwowych
- Koncert Kolęd
- Akcja Ferie (warsztaty plastyczne, muzyczne, turnieje , wycieczki)
- Koncert z okazji Dnia Kobiet
- Koncert z okazji Dnia Matki
- Koncert podsumowujący działalność sekcji działających w GOK (czerwiec)
- Dni Sochocina
- Jarmark Bożonarodzeniowy na Rynku w Sochocinie
- Dyskoteki dla młodzieży szkolne

b) Obiekty sportowe

- Stadion gminny w Sochocinie - płyta główna boiska w 2009 roku przeszła gruntowną modernizację, nowa murawa wyposażona jest w system nawadniający.
- Hala sportowa w Sochocinie

c) Kluby sportowe

Na terenie gminy Sochocin działalnością sportową i rekreacyjną zajmują się przede wszystkim Gminny Klub Sportowy „Wkra”, w ramach którego działa sekcja tenisa stołowego i sekcja piłki nożnej.

7.4. Informacja, promocja, wizerunek Gminy Sochocin

Promocja ma na celu wykreowanie pozytywnego wizerunku gminy, co wiąże się z pozyskaniem nowych inwestorów oraz napływem większej ilości turystów.

Główne działania przedsięwzięcia promocyjne i informacyjne to:

- prowadzenie strony internetowej gminy: *www.sochocin.pl* oraz biuletynu informacji publicznej
- multimedialna prezentacja Izby Pamiątkowej Guzikarstwa i najpiękniejszych zakątków Gminy Sochocin- Wirtualną Podróż,
- prowadzenie oficjalnego profilu Gminy Sochocin na portalu społecznościowym Faceebok,
- SMS-owy systemu informowania mieszkańców,
- wprowadzenie herbu Gminy Sochocin,
- zorganizowanie Plebiscytu „Zasłużony dla Gminy Sochocin" oraz „Firma Przyjazna Ziemi Sochocińskiej",
- opracowywanie materiałów promocyjnych (foldery, przewodnik praktyczny po Gminie Sochocin, widokówki, gadżety, kalendarze),
- współpraca z lokalnymi mediami,
- organizowanie cyklicznych imprez kulturalno-sportowych i rozrywkowych (Dni Sochocina, Marsz Gwiaździsty, Maraton Kolarski Legia MTB, Jarmark Bożonarodzeniowy),
- współpraca z instytucjami i urzędami zajmującymi się zagadnieniami m.in. promocji i rozwoju turystycznego naszego regionu (Starostwo Powiatowe w Płońsku, Lokalna Grupa Działania – Przyjazne Mazowsze),
- zamieszczanie artykułów popularyzujących Gminę Sochocin w wydawnictwach branżowych dotyczących Mazowsza oraz powiatu płońskiego (*„Mazowieckie Zrównoważony Rozwój", „Samorządy północnego Mazowsza", „Przewodnik subiektywny Powiat Płoński", „Almanach. Polska Przedsiębiorczość", „Informator turystyczny - Ziemia Płońska"*
- udział w wydarzeniach promujących Gminę Sochocin: Jarmarku od pola do stołu w Poświętnem i Dni Otwartych Nadleśnictwa w Kucharach Królewskich.
- opracowywanie i realizacja projektów w ramach pozyskiwania funduszy unijnych na takie przedsięwzięcia jak: VI Dni Sochocina, VIII Dni Sochocina i Wirtualna Podróż po Izbie Pamiątkowej Guzikarstwa"

7.5. Podsumowanie

Turystyka może stać się główną gałęzią gospodarki naszego regionu. Rozwój turystyki na szczeblu lokalnym stwarza możliwości aktywizacji społeczno - gospodarczej Gminy Sochocin, jednak tylko pod warunkiem wprowadzenia i realizowania transparentnej polityki turystycznej oraz opracowania strategii rozwoju dla tej dziedziny gospodarki. Efektem finalnym opracowania Strategii Rozwoju Turystyki w Gminie Sochocin będzie wykreowanie produktu turystycznego gminy, który będzie stanowił podstawę dla promocji i rozwoju turystyki w regionie, a tym samym stworzenie marki Gminy Sochocin.

Gmina Sochocin posiada naturalne walory krajobrazowe (4 rzeki, lasy, bogatą florę i faunę), usytuowanie w centrum Mazowsza. Są to dobre warunki do rozwoju turystyki weekendowej. Istotnym wyróżnikiem gminy jest również jej tradycja, jaką niewątpliwie stanowi guzikarskie rzemiosło. Jest to tradycja unikalna na skalę powiatu, Mazowsza, a nawet Polski. Dokonano pierwsze kroki: powstała Izba Pamiątkowa Guzikarstwa, zrealizowano film, opracowano publikację oraz jest wystawa „wędrującą po kraju". Brak jest jednak kontynuacji tych działań. Izba jako główny lokalny produkt turystyczny nie ma opracowanej koncepcji promocji i rozwoju nie jest wykorzystywany w pełni jej potencjał.

Drugim wyróżnikiem jest niewątpliwie prężnie rozwijająca się na terenie Gminy Sochocin turystyka kajakowa. O tym jak istotne znaczenie ma dana forma turystyki aktywnej, świadczy m.in. powstanie w 2014 r. Stowarzyszenia Miłośników Doliny Rzeki Wkry „ Nasza Wkra". Skupia ona w swoich szeregach ludzi aktywnie społecznie, miłośników dorzecza Wkry, dbających o jej ochronę oraz o rozwój i popularyzowanie turystyki kajakowej na terenie m.in. Gminy Sochocin.

Diagnoza stanu obecnego, wskazuje, iż na terenie Gminy Sochocin nie mamy praktycznie bazy noclegowej o średnim standardzie. Są obecnie dwa bardzo dobrze prosperujące gospodarstwo agroturystyczne. Brak pól biwakowych, kempingów, kwater prywatnych do wynajęcia, większej liczby gospodarstw agroturystycznych.

Ograniczona atrakcyjność Gminy Sochocin w znacznym stopniu jest też spowodowana niezagospodarowaniem terenów nad rzeką Wkrą. Nowoczesna infrastruktura rekreacyjno- wypoczynkowa w tym obszarze wpłynęło by korzystnie na wzbogacenie oferty turystycznej.

Gmina Sochocin nie posiada również odpowiedniej infrastruktury do uprawiania różnych form turystyki aktywnej, wypoczynku aktywnego (np. parki linowe, korty tenisowe, wielofunkcyjne boiska typu „ Orlik", skateparku, siłowni zewnętrznych i wewnętrznych, place zabaw itp.). Brak jest również odpowiedniej infrastruktury do uprawiania tak prężnie

rozwijającej się na terenie Gminy Sochocin, turystyki kajakowej jak: pomostów, pochylni do wodowania itp. Dużym problemem jest również zły stan dróg lokalnych, brak odpowiedniego oświetlenia. Znacząca jest również rewitalizacja części przydrożnych skwerków i dodanie małej infrastruktury turystycznej jak np. tablic informacyjnych, drogowskazów.

Reasumując dla osiągnięcia zamierzonego celu jakim jest podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy niezbędne są inwestycje poczynione ze strony samorządu terytorialnego, jak również ze strony potencjalnych inwestorów prywatnych, w celu rozbudowy infrastruktury turystycznej na terenie gminy. W celu pozyskania chętnych do inwestycji w rozbudowę bazy usługowej należy stworzyć im dogodne warunki do rozwoju nowych obiektów.

Niezbędną rzeczą przy realizacji tych zadań jest również dalsza ścisła współpraca z Lokalną Grupą Działania „Przyjazne Mazowsze”, Starostwem Powiatowym w Płońsku oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

8. Analiza budżetu gminy

Sprawność oraz jakość podejmowanych przez władze samorządowe działań jest w bardzo dużej mierze zależna od dostępności środków finansowych jakimi dysponuje budżet gminy, dlatego niezmiernie ważna jest analiza dochodów i wydatków gminy. Wielkość budżetu w ostatnich kilku latach przedstawia poniższe wykresy.

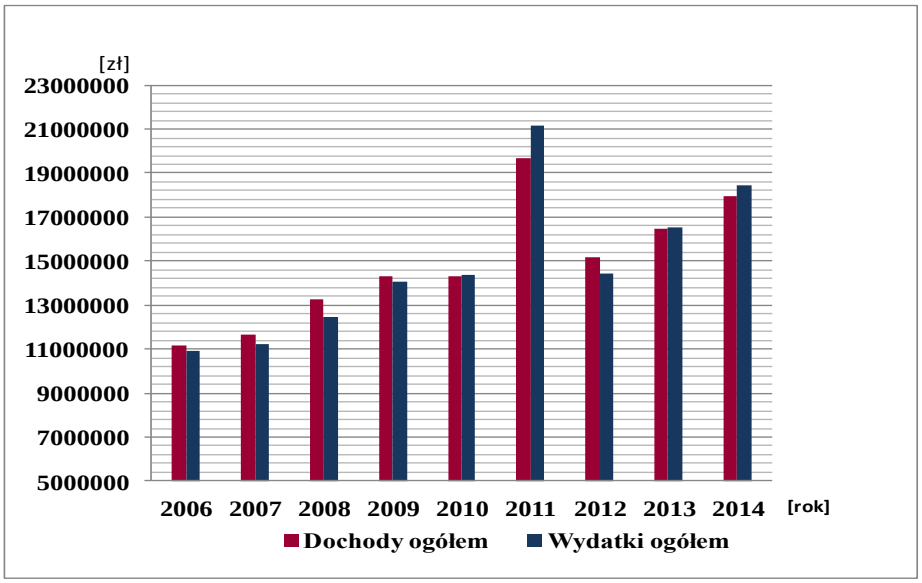

Wykres nr 8. Dochody i wydatki ogółem budżetu gminy Sochocin w latach 2006-2014.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.stan.gov.pl 20.11.2015r.

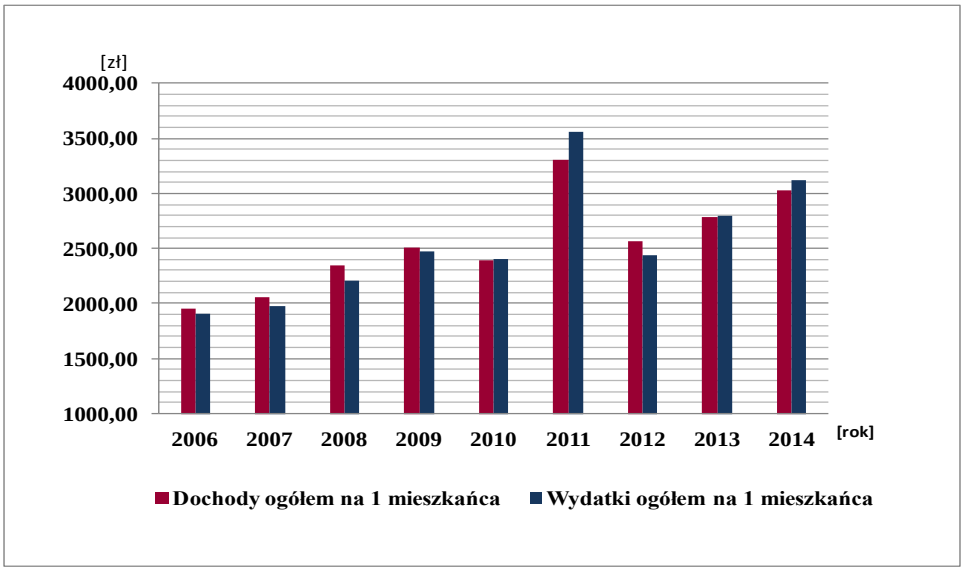

Wykres nr 9. Dochody i wydatki ogółem na 1 mieszkańca budżetu gminy Sochocin w latach 2006-2014.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.stan.gov.pl 20.11.2015r.

W omawianych latach dochody gminy Sochocin wskazują tendencję wzrostową. Zazwyczaj dochody przewyższają wydatki bądź są równoważne. Wyjątkiem był rok 2011 i 2014, kiedy wydatki były wyższe. W związku z realizacją dużych przedsięwzięć z udziałem środków unijnych w roku 2014 całkowite dochody gminy wyniosły 17 952 527,01 zł natomiast wydatki 18 460 637,08 zł.

Tabela nr 11. Struktura wydatków budżetu gminy Sochocin w roku 2014.

Wyszczególnienie	Udział %
oświata i wychowanie	36,66
administracja publiczna	17,46
pomoc społeczna	14,03
rolnictwo i łowiectwo	10,84
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7,35
transport i łączność	4,52
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4,42
edukacyjna opieka wychowawcza	1,47
kultura fizyczna	1,37
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,69
ochrona zdrowia	0,37
obsługa długu publicznego	0,30
działalność usługowa	0,12
gospodarka mieszkaniowa	0,12
przetwórstwo przemysłowe	0,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl, 20.11.2015r.

Zgodnie z powyższą tabelą gmina Sochocin większość środków przeznacza na obowiązkowe zadania określone przepisami. W 2014 roku ponad 36% wszystkich wydatków stanowiły środki przeznaczone na oświatę i wychowanie, a kolejne 17 % na administrację publiczną oraz 14 % na pomoc społeczną. Duży udział miało również rolnictwo i łączność. Najmniej środków przeznaczono na przetwórstwo przemysłowe.

Gmina Sochocin w latach 2004-2014 pozyskała ze środków UE 1 467zł na jednego mieszkańca. Jednymi z głównych przedsięwzięć zrealizowanych z udziałem środków zewnętrznym było: rozbudowa sieci wodociągowej, termomodernizacja 5 budynków użyteczności publicznej, budowa sieci kanalizacyjnej oraz przebudowa i modernizacja dróg gminnych.

III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. Wyniki badań akietowych

Głównym celem badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy było wskazanie percepcji społeczności lokalnej względem uwarunkowań rozwoju (ocena stanu istniejącego) oraz kierunków rozwoju gminy Sochocin.

Aby pozyskać te informacje wykorzystano metodę wywiadu bezpośredniego – badania ankietowego w formie kwestionariusza papierowego.

Badanie ankietowe przeprowadzono w październiku 2015 r. Grupę respondentów stanowili mieszkańcy gminy Sochocin. Ankiety były dystrybuowane wśród mieszkańców gminy za pośrednictwem sołtysów, szkół oraz drogą bezpośrednią radnym gminy i lokalnym przedsiębiorcom.

Rozdano 320 kwestionariuszy. Ostatecznie ankietę wypełniło 184 respondentów, z czego większość stanowiły kobiety 59%. Kwestionariusz wypełniło najwięcej osób z przedziału wiekowego 35-60 lat – 52,7%, najmniej w wieku 16-24 lat. – 5,0%. 56,5% ankietowanych były osobami zatrudnionymi. 37% ankietowanych zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego, a najmniej wykształcenia gimnazjalnego i niższego 2,7%. Mieszkańcy Sochocina stanowili 60,7% respondentów. Poniżej zestawiono wnioski wynikające z wypełnionych ankiet.

Według większości ankietowanych poziom rozwoju infrastruktury sieci wodociągowej jest dobry. Tylko około 2% jest innego zdania.

Sieć kanalizacyjna oceniana jest przeciętnie (ok. 46%), według badanych istnieje potrzeba rozbudowy sieci kanalizacji w Sochocinie oraz budowy w pozostałych miejscowościach gminy.

Zdaniem respondentów stan dróg w gminie jest przeciętny (ok. 44%) oraz zły (ok. 43%). Bardzo mało dróg jest utwardzonych. Podobnie oceniany jest stan małej infrastruktury drogowej. Brakuje przystanków, chodników, poboczy oraz istnieje potrzeba poprawy oświetlenia ulicznego.

Zgodnie z oceną ankietowanych system odbioru odpadów na terenie gminy jest dobry (ok. 50%). Sygnalizowana jest potrzeba częstszego ich obioru.

Dostęp do Internetu w miejscowościach gminy Sochocin oceniany jest dobrze (37%) oraz źle (ok. 31%). Zauważalny jest brak sygnału w pozostałych sołectwach gminy oraz potrzeba dostępu do Internetu szerokopasmowego.

Według opinii ankietowanych warunki prowadzenia działalności gospodarczej w gminie Sochocin są przeciętne (47%). Respondenci zwracają uwagę na potrzebę spotkań z przedsiębiorcami oraz więcej ingerencji ze strony gminy w celu pozyskania nowych inwestorów.

Większość badanych uważa, że dostęp do usług jest dobry oraz przeciętny. Główną usługą jest handel, brakuje pozostałych gałęzi usług.

Poziom edukacji w gminie Sochocin jest dobry (ok. 46%) oraz przeciętny (ok. 29%). Ankietowani wskazują na brak zajęć pozalekcyjnych (plastycznych, sportowych, językowych) oraz ograniczony dostęp do logopedy, słabe warunki lokalowe przedszkola. Uczniowie kontynuujący naukę po gimnazjum mają trudności w nauce.

Zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy jest zła. Badani zwracają uwagę na brak zakładów prac oraz pomocy lokalnym przedsiębiorcom ze strony gminy.

Poziom usług świadczony przez pomoc społeczną jest dobrze oceniany, co wskazuje ok. 43 % badanych, jednak ankietowani zwracają uwagę na brak mieszkań socjalnych oraz fakt, iż pomoc nie zawsze trafia do najbardziej potrzebujących. Natomiast pozytywnym zjawiskiem jest działalność Banku Żywności.

Według ankietowanych dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie Sochocin w tym głównie podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologicznej jest przeciętna. Badani sygnalizują brak lekarzy specjalistów.

Dla 44% badanych stan środowiska naturalnego na terenie gminy Sochocin jest dobry oraz dla 41,3% przeciętny. Ankietowani wskazują na nagminne zaśmiecanie lasów i przydrożnych rowów oraz uciążliwe zanieczyszczenia emitowane z indywidualnych systemów grzewczych.

Atrakcyjność turystyczna oceniana jest dobrze (ok. 40%) oraz przeciętnie (ok. 36%). Ankietowani zauważają duży potencjał w zakresie turystyki. Brakuje jednak infrastruktury turystycznej w tym głównie: bazy noclegowej, obiektów gastronomicznych, terenów rekreacyjnych. Zdaniem ankietowanych poziom bazy turystyczno – wypoczynkowej jest przeciętny (46,2%) oraz zły (ok. 30%).

Według respondentów rozwój infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Wkry jest szansą dla rozwoju gminy. Około 85% uważa, że inwestowanie w to zamierzenie jest bardzo ważne oraz ważne. Istniejące kajakarstwo nie powinno być jedyną atrakcją turystyczną.

Działania promujące gminę w celu pozyskania potencjalnych turystów oceniane są przeciętnie (ok. 46%) oraz dobrze (36%). Zdaniem ankietowanych trudno promować gminę gdy nie ma do tego warunków, a jedyną atrakcją jest Izba Guzikarstwa i kajakarstwo.

Według większości ankietowanych usługi świadczone przez obiekty kulturalne na terenie gminy Sochocin oceniane są przeciętnie (46,2 %) oraz dobrze (35,9 %). Wskazują oni na niewykorzystanie świetlic wiejskich. Podobnie oceniana jest jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych obywających się na terenie gminy. Zdaniem ankietowanych wydarzenia w Gminnym Ośrodku Kultury są za mało promowane oraz jest ich za mało.

Ponad połowa respondentów przeciętnie ocenia ofertę spędzania wolnego czasu. Wskazują na brak wydarzeń kulturalno-rozrywkowych takich jak:

- Imprez plenerowych latem w tym przede wszystkim: festynów, koncertów, pikników rodzinnych, seansów filmowych pod gołym niebem, akcji charytatywnych;
- Inicjatyw integrujących mieszkańców: wspólnych biegów, łyżworolek;
- Dożynek Gminnych;
- Wydarzeń kulturalnych: spotkań z artystami, przedstawień, wystaw, warsztatów dla młodzieży;
- Wykorzystanie stadionu poprzez organizację zmagań sportowych;
- Imprez promujących lokalnych przedsiębiorców;
- Publicznej siłowni;
- Imprez zimowych w szczególności w okresie ferii zimowych;
- Kawiarenki internetowej;
- Zlotów motocyklowych;
- Jakichkolwiek .

Większość ankietowanych jest zadowolona z życia w gminie Sochocin, w związku z czym nie planuje zmiany miejsca zamieszkania.

Zdaniem badanych działaniami, które powinny być realizowane w pierwszej kolejności w gminie Sochocin są kolejno:

1. Remont i budowa dróg gminnych.
2. Budowa infrastruktury przy drogach.
3. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i systemu odbioru ścieków.
4. Poszukiwanie inwestorów zewnętrznych w celu stworzenia nowych miejsc pracy.
5. Podejmowanie działań wspierających działalność kulturalno – rozrywkową.

6. Podejmowanie działań promujących produkty lokalnych przedsiębiorców i rolników (m.in.: miody, wędliny, warzywa i owoce, nabiał).

Do mocnych stron respondenci zaliczają przede wszystkim: uwarunkowania przyrodnicze – dużą lesistość, położenie nad rzeką Wkrą, tereny rolnicze, czyste środowisko oraz dogodne położenie gminy względem dróg i stolicy, zaplecze szkolno – wychowawcze, potencjał do rozwoju turystyki.

Słabymi stronami gminy są głównie: zły stan techniczny dróg i infrastruktury około drogowej, brak miejsc pracy, brak sieci kanalizacyjnej, brak bazy turystycznej, brak miejsc do spędzania wolnego czasu.

Wyniki ankiety stały się kluczową przesłanką dla skonkretyzowania analizy SWOT oraz określenia celów strategicznych i operacyjnych w opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Sochocin na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025.

Z pełną treścią wyników, włącznie z treścią samej ankiety, można zapoznać się w dokumencie pn. „Raport z konsultacji społecznych" stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej strategii.

2. Analiza SWOT

Funkcjonowanie i rozwój każdej jednostki jest wypadkową działających na nią czynników wewnętrznych i zewnętrznych.

Przedstawiona poniżej analiza uwarunkowań rozwojowych przedstawia silne i słabe strony gminy Sochocin, a także szanse i zagrożenia z nich wynikające. Silne strony i szanse stanowią wewnętrzny potencjał rozwoju gminy. Zaniechanie działań zapobiegawczych zagrożeniom może być barierą rozwoju.

Poprzez prawo lokalne i właściwą organizację funkcjonowania organizmu wiejskiego samorząd wpływa bezpośrednio na poziom życia mieszkańców, rozwój gospodarczy i społeczny. Jednocześnie zewnętrzne uwarunkowania polityczne i ekonomiczne mogą zniweczyć nawet najlepsze plany i zamierzenia władz lokalnych. Rozwój gminy Sochocin jest więc zależny nie tylko od polityki mikroekonomicznej, ale także od przedsięwzięć wyższego rzędu, inicjowanych na poziomie wojewódzkim, rządowym, a obecnie i europejskim. Okoliczności te w istotny sposób wpływają na potencjalne szanse i zagrożenia, których wykorzystanie lub niewykorzystanie decydować będzie o przyszłości gminy i jej rozwoju.

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	
Mocne strony	**Słabe strony**
POŁOŻENIE	
• Bezpośrednie powiązanie z drogą krajową nr 50 oraz wojewódzką nr 632; • Bliskość miast o charakterze powiatowym, Płocka oraz Warszawy; • Położenie w dolinie rzeki Wkry oraz jej trzech dopłach: Łydyni, Raciążnicy i Płonki; • Bliskość lotniska w Modlinie.	• Brak połączeń kolejowych.
ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	
• Prawie cały obszar gminy znajduje się w Obszarze Chronionego Krajobrazu; • Cały obszar gminy położony jest w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone płuca Polski”; • Biologiczne czynne rejony gminy związane z pradoliną rzeki Wkry stanowią korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym i lokalnym; • Wysoka lesistość terenu; • Obszar stosunkowy wolny od zanieczyszczeń powietrza co warunkuje brak przemysłu; • Użytki ekologiczne, pomniki przyrody.	• Rozdrobnienie lasów prywatnych; • Niski wskaźnik bonitacji gleb; • Brak surowców naturalnych; • Występowanie na obszarze gminy terenów zalewowych wzdłuż cieków wodnych; • Miejscowe występowanie terenów zagrożonych osuwiskami w dolinie rzeki Wkry; • Zanieczyszczenia pochodzące z indywidualnych systemów grzewczych; • Niska świadomość mieszkańców o potrzebie ochrony środowiska naturalnego (zanieczyszczone przydrożne rowy, lasy). • Zanieczyszczenie cieków wodnych ściekami komunalnymi.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
• Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa; • Przebiegający przez teren gminy gazociąg wysokociśnieniowy wraz z stacją redukcyjną; • Oczyszczalnia ścieków; • Dobrze rozwinięta sieć dróg ponad lokalnych nr 50 i 632 umożliwiające połączenie z trasą międzynarodową E-7 i lotniskiem w Modlinie.	• Zły stan techniczny dróg gminnych; • Niezadawalający stan małej infrastruktury drogowej w tym: chodniki, oświetlenie, przystanki itp.; • Niewystarczająco rozwinięta sieć kanalizacyjna; • Niewystarczająco rozwinięta sieć gazowa (mała ilość przyłączy), w szczególności poza miejscowością Sochocin; • Niewystarczająca dostępność do Internetu, w tym szerokopasmowego; • Brak wyprzedzającego uzbrojenia pod budownictwo mieszkaniowe.
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I KAPITAŁ LUDZKI	
• Korzystne wskaźniki demograficzne; - dodatni przyrost naturalny, - dobra struktura wieku według grup ekonomicznych – duży udział osób w wieku produkcyjnym; • Dobre warunki w placówkach szkoły podstawowej i gimnazjum w Sochocinie; • Znaczna liczba kadry dydaktycznej; • Udział Gminy w programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym; • Bezpłatne porady psychologiczne i terapeutyczne dla mieszkańców; • Wykorzystywanie aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu: roboty publiczne, prace interwencyjne, staże itp.;	• Wzrost potrzeb z zakresu pomocy społecznej spowodowany ubożeniem ludności; • Wysoki wskaźnik stopy bezrobocia; • Duża ilość osób utrzymująca się z pracy w rolnictwie – ukryte bezrobocie; • Brak mieszkań komunalnych; • Odpływ wykwalifikowanych młodych ludzi; • Brak profilaktycznych badań w jednostkach oświatowych w tym stomatologicznych; • Brak specjalistycznej opieki zdrowotnej; • Niewystarczające doposażenie i warunki lokalowe bazy przedszkolnej; • Niska aktywność społeczności lokalnej - mała liczba organizacji pozarządowych; • Brak monitoringu ulic; • Bariery architektoniczne utrudniające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym; • Ubogie zagospodarowanie przestrzeni publicznej (słabo rozwinięta infrastruktura sportowo – rekreacyjna).
GOSPODARKA	
• Dobre zaplecze dla rozwoju przemysłu spożywczego i zdrowej ekologicznej żywności z uwagi na zaplecze rolnicze i tradycje; • Duży potencjał turystyczny gminy.	• Brak gminnych terenów pod inwestycje; • Brak większych zakładów pracy na terenie gminy (miejsca pracy, wpływ do budżetu gminy z tytułu podatków); • Brak profesjonalnego doradztwa z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy; • Brak przedsięwzięć promujących lokalnych przedsiębiorców; • Brak nowych inwestorów z zewnątrz oraz działalności promujących gminę; • Niekorzystne warunki środowiska naturalnego dla produkcji rolnej (niski wskaźnik bonitacji gleb);

TURYSTYKA, SPORT, KULTURA	
• Bogate walory krajobrazowo-przyrodnicze gminy; • Cenny zespół zabytkowy architektury sakralnej; • Działalność społeczno-kulturowa Orkiestry Dętej Sochocin i Kapeli Folkowej przy Gminnym Ośrodku Kultury; • Izba Pamiątkowa Guzikarstwa – wyróżnik na skalę powiatu, województwa i kraju. • Lokalne wydarzenie kulturalno- rozrywkowe Rodzinny Piknik AERO- jedyna w powiecie organizowana taka impreza; • Lokalni twórcy, rękodzielnicy; • Dogodne położenie komunikacyjne; • Hotel BoniFaCio Spa & Sport Resort w Kępie- ekskluzywny obiekt hotelowy; • Gospodarstwo agroturystyczne Leśniczówka Paryż w Rzach- gospodarstwo nagradzane w konkursach na produkty kulinarne- Laur Marszałka; • Działalność Stowarzyszenia Sympatyków Doliny Rzeki Wkry NASZA WKRA; • Gminny Klub Sportowy „WKRA”; • Członkostwo Gminy Sochocin w Lokalnej Grupie Działania „ Przyjazne Mazowsze”; • Prężnie rozwijająca się na terenie Gminy Sochocin turystyka kajakowa i wypoczynek na weekendy;	• Brak odpowiedniej infrastruktury w sferze turystyki, sportu i rekreacji; • Brak zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego terenów nad rzeką Wkrą; • Gmina nie posiada na własność nieruchomości do inwestycji głównie w dziedzinie turystyki – tereny nadrzeczne; • Brak planu działania na wykorzystanie świetlic wiejskich; • Niski poziom przedsiębiorczości w sferze turystyki; • Brak Strategii Rozwoju Turystyki w Gminie Sochocin; • Brak promocji gospodarczej gminy; • W sferze kultury brak form aktywizacji społecznej/przedsięwzięć dla dorosłych (np. Klubów Rodzica, Klubów Seniora, warsztatów malarskich itp.); • Niedostateczna infrastruktura w sferze kultury- Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna wymaga modernizacji, unowocześnienia i doposażenia.

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Spadek inflacji i oprocentowania kredytów; • Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej; • Korzystne oddziaływanie Warszawy na obszary w zasięgu dogodnych powiązań komunikacyjnych, a także oddziaływanie w sferze rozwoju gospodarczego w sytuacji lokalizacji międzynarodowego lotniska w Modlinie; • Moda na zdrowy styl życia (spędzanie wolnego czasu aktywnie np. spływy kajakowe, ekologicznie: pobyt na wsi, zdrową ekologiczną żywność); • Rozwój działalności Lokalnej Grupy Działania „Przyjazne Mazowsze", Prognozowany wzrost krajowego popytu na usługi turystyczne; • Rozwój oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii; • Rozwój społeczeństwa informacyjnego; • Spadający poziom bezrobocia w skali kraju.	• Zagrożenie powodziowe; • Niepewna sytuacja gospodarcza kraju i państw Unii Europejskiej (globalny kryzys, mający wpływ na kondycję ekonomiczną); • Rosnąca przestępczość i patologie społeczne; • Położenie nacisku w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego na metropolitarny rozwój Warszawy, co siłą rzeczy spycha na margines inne obszary województwa; • Koszty wynikające z konieczności dostosowania się do nowych przepisów prawnych wprowadzonych przez prawo UE, np. w zakresie ochrony środowiska; • Zbyt powolne tempo inwestycji drogowych nienadążające za żywiołowym rozwojem komunikacji; • Skomplikowane procedury pozyskiwania i rozliczania projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych; • Brak skutecznego programu przeciwdziałania i zwalczania bezrobocia; • Problem starzenia się społeczeństwa i potrzeba dostosowania usług pod kątem osób starszych oraz niepełnosprawnych; • Silna konkurencja ze strony innych gmin w Polsce (inwestorzy zewnętrzni, turystyka); • Znaczne wahania popytu na usługi turystyczne w miesiącach posezonowych.

IV. WIZJA I MISJA

Wizja rozwoju Gminy Sochocin jest stanem docelowym, który zostanie osiągnięty z wykorzystaniem możliwości i zasobów gminy. Określona wizja stawia do realizacji cele i wyznacza kierunki działania, obszary ingerencji, które wpłyną na wzrost poziomu jakości życia obecnych mieszkańców, a także zachęci do osiedlania się nowych. Spowoduje tym samym wzrost atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej, a także atrakcyjności gminy jako inkubatora działalności gospodarczej i przedsiębiorczości.

WIZJA

Sochocin to prężnie rozwijająca się gmina wykorzystująca walory krajobrazowo-przyrodnicze, położenie oraz kapitał ludzki stanowiąca atrakcyjny obszar osadniczy, inwestycyjny oraz turystyczno-rekreacyjny

Władze gminy wspierają sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Rozwija się partnerstwo publiczno - prywatne. Gmina Sochocin posiada silną i konkurencyjna pozycję w powiecie płońskim.

Poszanowanie tradycji i środowiska przyrodniczego jest fundamentem tożsamości lokalnej gminy. Nastąpiło zwiększenie dostępności mieszkańców do oferty rekreacyjno-sportowej oraz usług kultury. Przykładowo obiekty takie jak: zmodernizowany stadion gminny, zagospodarowany teren rekreacyjno-wypoczynkowy nad rzeką Wkrą czy nowo powstały park linowy służyć będą integracji lokalnej i rozwojowi rekreacji i sportu.
Gmina organizuje imprezę upowszechniającą i promującą lokalne dziedzictwo kulturowe-guzikarstwo oraz inne promujące ten region, które są atrakcją dla odwiedzających gminę.

Gmina Sochocin w 2025 r. to gmina w której żyje się dobrze i jest chętnie odwiedzana przez turystów. Czyste powietrze i otoczenie służą zdrowiu mieszkańców. Mieszkańcy korzystają z rozwiniętej infrastruktury społecznej, szczególnie w zakresie kultury, sportu i rekreacji, rozwijają swoje pasje. Liczne nowo powstałe utwardzone drogi gminne podnoszą bezpieczeństwo oraz komfort poruszania się. Estetyka przestrzenna w Sochocinie zachęca do wspólnego spędzania czasu, wzajemnej życzliwości oraz radości z życia.

Misja gminy Sochocin kształtuje wizerunek Sochocina oraz wskazuje główne kierunki rozwoju i związane z nimi cele strategiczne.

MISJA

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY SOCHOCIN POPRZEZ SPOŁECZNO – GOSPODARCZY I PRZESTRZENNY ROZWÓJ GMINY

Deklaracja misji nie jest ograniczona w czasie. Należy ją traktować jako proces rozwojowy, przyczyniający się do wzrostu konkurencyjności i rangi gminy w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Przyszłość gminy Sochocin w dużym stopniu uzależniona będzie od jego mieszkańców. Wiedza i umiejętności, kreatywność i przedsiębiorczość społeczności lokalnej mają coraz większy udział w stymulowaniu zrównoważonego rozwoju uwzględniającego społeczeństwo, środowisko i gospodarkę.

Zapisany w misji rozwój Gminy posiadać będzie swoją lokalną specyfikę, wynikającą z miejscowych uwarunkowań – gmina Sochocin, będąca pod wpływem oddziaływania aglomeracji warszawskiej będzie aktywnie wykorzystywała jej pozytywne wpływy, pozostając jednocześnie niezależną jednostką samorządu terytorialnego.

Zachowanie właściwych proporcji pomiędzy środowiskiem naturalnym a rozwojem gospodarczo-społecznym sprawi, że gmina będzie atrakcyjnym miejscem zamieszkania i inwestowania. Pozyskanie nowych inwestorów zaowocuje przyrostem nowych miejsc pracy i zwiększeniem dochodów wsi i jego mieszkańców. Poprawa relacji ekologicznych, zwłaszcza na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo sprawi, że w sąsiedztwie miejsc zamieszkania i pracy powstaną miejsca wypoczynku i rekreacji. W ten sposób osiągnięty zostanie zrównoważony układ przestrzenno-strukturalny, uznawany za najbardziej korzystny dla rozwoju fizycznego, kulturalnego i ekonomicznego społeczności lokalnej.

V. STRATEGICZNY PROGRAM ROZWOJU- CELE STRATEGICZNE, CELE OPERCYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Sochocin wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz przeprowadzona analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie czterech obszarów strategicznych (polityka społeczna, infrastruktura, gospodarka, przestrzeń gminy), które w znaczący sposób wpływają na jej przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny. Wokół wskazanych obszarów strategicznych skoncentruje się działalność Gminy Sochocin.

POLITYKA SPOŁECZNA	
CEL STRATEGICZNY I: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH I BEZPIECZEŃSTWO SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY I.1.	Zwiększenie dostępu do usług medycznych oraz wspomaganie postaw prozdrowotnych i zdrowego trybu życia mieszkańców
Kierunki działań	I.1.1. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocja zdrowego stylu życia w szczególności wśród dzieci i młodzieży. I.1.2.Zwiększenie dostępu do badań profilaktycznych w placówkach oświatowych. I.1.3.Budowa oraz modernizacja infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w celu stworzenia interesującej oferty aktywnego spędzania wolnego czasu. I.1.4.Wpieranie działalności klubów sportowych oraz akcji propagujących aktywne spędzanie wolnego czasu.
CEL OPERACYJNY I.2.	Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacji oraz poprawa dostępności opieki żłobkowej i przedszkolnej
Kierunki działań	I.2.1.Doposażenie placówek oświatowych w nowoczesne środki dydaktyczne i techniczne. I.2.2. Wsparcie utworzenia rodzinnych dziennych punktów opieki nad małym dzieckiem na terenie gminy tj. żłobków, punktów żłobkowych. I.2.3.Modernizacja oraz rozbudowa placówek przedszkolnych oraz poprawa dostępności miejsc. I.2.4.Racjonalizacja struktury placówek oświatowych w zależności od zmian struktury demograficznej oraz potrzeb lokalnej społeczności. I.2.5. Wspieranie i promocja innowacyjnych form kształcenia. I.2.6. Wzbogacenie zajęć pozalekcyjnych

CEL OPERACYJNY I.3.	Spójna, atrakcyjna i ogólnie dostępna oferta kulturalna i sportowo – rekreacyjna.
Kierunki działań	I.3.1. Budowa, remont oraz doposażenie świetlic wiejskich wraz z ich otoczeniem. I.3.2. Modernizacja oraz doposażenie Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej I.3.3. Budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (parków linowych, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, kortów tenisowych, modernizacja hali sportowej i stadionu oraz zagospodarowanie terenów nad rzeką Wkrą) I.3.4. Poszerzenie istniejącej oferty kulturalnej (organizacja wystaw, koncertów, warsztatów malarskich, promocja czytelnictwa) dla każdej grupy wiekowej. I.3.5. Poszukiwanie nowych form spędzania wolnego czasu zarówno dla dzieci jak i osób starszych wraz z podejmowaniem działań w celu ich realizacji. I.3.6. Organizacja rozgrywek w różnych dyscyplinach między sołectwami. I.3.7. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych, edukacyjnych, sportowych i rozrywkowych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym
CEL OPERACYJNY I.4.	Wspieranie działań służących budowaniu tożsamości lokalnej i integracji mieszkańców.
Kierunki działań	I.4.1.Aktywizacja osób starszych do działań w organizacjach pozarządowych i społeczności lokalnych. I.4.2.Wdrożenie działań skierowanych do nowo przybyłych mieszkańców w celu zapewnienia im poczucia tożsamości lokalnej (np. poprzez przygotowanie pakietów informacyjnych o gminie dla osób meldujących się na jej gminy). I.4.3.Wspieranie i promowanie aktywności społeczności lokalnej, w tym działań organizacji pozarządowych. I.4.4. Wspieranie oraz organizacja inicjatyw służących kultywowaniu tradycji oraz tożsamości lokalnej. I.4.5.Uspołecznienie kluczowych działań podejmowanych przez władze gminy m.in. poprzez konsultacje społeczne.

CEL OPERACYJNY I.5.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Kierunki działań	I.5.1. Poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępstwami, w tym instalacja systemów monitoringu wizyjnego. I.5.2.Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego - instalacja sygnalizacji świetlnej na głównych skrzyżowaniach dróg, budowa skrzyżowania z ruchem okrężnym, modernizacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego, modernizacja nawierzchni dróg, rowów, przepustów. I.5.3.Przeciwdziałanie zagrożeniom, katastrofom i sytuacjom kryzysowym. I.5.4.Współpraca z odpowiednimi służbami w przedsięwzięciach skierowanych na przeciwdziałanie i walkę z przestępczością, zagrożeniami patologią i zagrożeniami społecznymi
CEL OPERACYJNY I.6.	Stymulowanie aktywności zawodowej mieszkańców, wspieranie rodzin i rozwiązywanie problemów społecznych
Kierunki działań	I.6.1.Tworzenie oraz realizacja programów przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. I.6.2.Wspieranie instytucji i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców. I.6.3.Działania na rzecz osób niepełnosprawnych – likwidacja barier architektonicznych I.6.4.Kontynuacja działań mających na celu ograniczenie patologii i problemów społecznych poprzez profilaktykę, pomoc psychologiczną i terapeutyczną I.6.5.Wspomaganie rodziny w jej rozwoju i funkcjach społecznych.
CEL OPERACYJNY I.7.	Tworzenie społeczeństwa informacyjnego
Kierunki działań	I.7.1.Tworzenie ofert edukacyjnej dla osób starszych. I.7.2.Rozwój stref bezpłatnego Internetu. I.7.3.Wspieranie przedsięwzięć z zakresu zwiększania dostępu do sieci szerokopasmowego Internetu. I.7.4.Wdrażanie nowoczesnych systemów zarządzania w administracji publicznej I.7.5.Wspomaganie rodziny w jej rozwoju i funkcjach społecznych.

INFRASTRUKTURA	
CEL STRATEGICZNY II: ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA SPRZYJAJĄCA ROZWOJU GMINY I ZAPEWNIAJĄCA WYSOKI STANDARD ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY II.1.	Rozwój infrastruktury drogowej
Kierunki działań	II.1.1.Modernizacja i remont istniejącej gminnej infrastruktury drogowej. II.1.2.Uczestnictwo w przebudowie dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych przy współpracy z zarządcami tych dróg. II.1.3. Budowa nowej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. II.1.4. Budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej: poboczy, chodników, oświetlenia ulicznego. II.1.5. Rozbudowa szlaków rowerowych wraz z ich oznakowaniem.
CEL OPERACYJNY II.2.	Dalsza rozbudowa systemów wodno – kanalizacyjnych
Kierunki działań	II.2.1. Kontynuacja budowy, rozbudowy i modernizacji systemów wodociągowych i kanalizacyjnych według opracowanych projektów i pozwoleń na budowę. II.2.2.Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków, a także uzupełniających sieci wodociągowych i sanitarnych.
CEL OPERACYJNY II.3.	Dalsza rozbudowa sieci gazowej
Kierunki działań	II.3.1.Kontynuacja budowy, rozbudowy i modernizacji systemów gazowych średniego ciśnienia w Sochocinie i pozostałych miejscowościach gminy.
CEL OPERACYJNY II.4.	Dalsza rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej
Kierunki działań	II.4.1.Kontynuacja budowy, rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacji deszczowej

GOSPODARKA	
CEL STRATEGICZNY III: INNOWACYJNA, WIELOSEKTOROWA GOSPODARKA OPARTA M.IN. NA POTENCJALE TURYSTYCZNYM GMINY I TRADYCJI ROLNICZEJ	
CEL OPERACYJNY III.1.	Wzrost lokalnej gospodarki opartej na konkurencyjności i dywersyfikacji podmiotowej
Kierunki działań	III.1.1.Aktywne poszukiwanie inwestorów krajowych i zagranicznych. III.1.2. Przygotowanie przyjaznej polityki podatkowej dla inwestorów zainteresowanych prowadzeniem działalności hotelarskiej, gastronomicznej, usługowej i innej. III.1.3.Stworzenie i upowszechnienie profesjonalnej oferty informacyjnej gminy (m.in. poprzez stronę internetową, broszury informacyjne). III.1.4.Współpraca z instytucjami działającymi w sektorze pracy. III.1.5. Zabezpieczenie terenów pod inwestycje. III.1.6.Współpraca z okolicznymi gminami w zakresie pozyskania środków zewnętrznych na realizację wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i infrastrukturalnych. III.1.7.Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) i mikroprzedsiębiorców działających w sektorze usługowym.
CEL OPERACYJNY III.2.	Wzrost efektywności rolnictwa
Kierunki działań	III.2.1. Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych. III.2.2. Promocja lokalnych produktów rolnych. III.2.3. Wspieranie edukacji rolników na temat opłacalności produkcji rolniczej, nowoczesnych technologii i potencjalnych źródeł finansowania poprzez organizację szkoleń. III.2.4. Wspieranie tworzenia miejsc zbytu lokalnych produktów rolno – spożywczych.
CEL OPERACYJNY III.3.	Stworzenie atrakcyjnej ofert turystycznej i kulturowej opartej na zasobach przyrodniczych, historycznych i kulturowych.
Kierunki działań	III.3.1.Zagospodarowanie terenów doliny rzeki Wkry (m.in. budowa zbiornika retencyjnego na rzece Wkrze w Sochocinie i Gutarzewie) wraz z budową infrastruktury towarzyszącej. III.3.2. Budowa parku linowego. III.3.3.Wspieranie rozwoju bazy turystycznej (noclegowej, gastronomicznej). III.3.4.Wpieranie utworzenia spójnej informacji turystycznej i promocji gminy.

PRZESTRZEŃ GMINY	
CEL STRATEGICZNY IV: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA NATURALNEGO-PRZYJAZNE ŚRODOWISKO DO ŻYCIA I ROZWOJU	
CEL OPERACYJNY IV.1.	Planowanie rozwoju gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
Kierunki działań	IV.1.1.Aktualizacja Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w zakresie wyznaczania nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę letniskową, jednorodzinną, pod działalności gospodarczą. IV.1.2.Aktualizacja Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w zakresie działań turystycznych i rekreacyjnych. IV.1.3. Rezerwacja przestrzeni wzdłuż drogi krajowej i wojewódzkiej pod działalność przemysłowo – magazynową. IV.1.4.Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę. IV.1.5. Prowadzenie polityki przestrzennej gminy w celu poprawy jej estetyki zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
CEL OPERACYJNY IV.2.	Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami
Kierunki działań	IV.2.1. Realizacja programu usuwania azbestu i elementów zawierających azbest. IV.2.2. Prowadzenie i monitorowanie racjonalnej gospodarki odpadami. IV.2.3. Dalsze działania mające na celu likwidację dzikich wysypisk śmieci. IV.2.4. Promocja ekologicznych przedsięwzięć. IV.2.5. Wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego.
CEL OPERACYJNY IV.3.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska
Kierunki działań	IV.3.1.Wspieranie inicjatyw związanych z realizacją projektów służących pozyskiwaniu i dystrybucji energii pochodzących z odnawialnych źródeł energii. IV.3.2. Promowanie systemów wykorzystujących energię słoneczną do celów ogrzewania gospodarstw domowych. IV.3.3. Eliminacja innych zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń komunalnych. IV.3.4.Zwiększenie świadomości Mieszkańców gminy w zakresie ochrony środowiska i ekologii m.in. poprzez propagowanie prawidłowego segregowania śmieci.

VI. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

Priorytety oraz cele strategiczne i operacyjne sformułowane w Strategii Rozwoju Gminy Sochocin są spójne z założeniami dokumentów programowych i planistycznych formułujących strategiczne cele i zasady polityki państwa w różnych dziedzinach. Do dokumentów tych należą przede wszystkim:

- **Strategia „Europa 2020"** – Strategia stanowi długookresowy dokument strategiczny rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej, który zastąpił realizowaną od 2000 roku Strategię Lizbońską.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

- **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 – „Trzecia fala nowoczesności"** (przyjęta 9 listopada 2012 roku. Określa ona długookresowe cele państwa, które maja poprawić życie mieszkańców Polski, a także przyczyniać się do modernizacji kraju i wzrostu innowacyjności. Głównymi priorytetami tej strategii są: konkurencyjność i innowacyjność gospodarki, zrównoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywność i sprawność państwa.

- **Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 5 października 1999 r.)**

Głównym celem strategicznym KPPZK jest: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i terytorialnie zróżnicowanych jej potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w horyzoncie długookresowym."

- **Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (przyjęta 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów).**

Jest kluczowym dokumentem w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 roku, fundamentalny dla określenia działań rozwojowych w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.

Głównym celem SRK 2020 jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawa jakości życia ludności**.** Strategia zakłada trzy priorytety**:** sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i terytorialna. To właśnie w ramach tych dziedzin prowadzone będą główne działania mające na celu wdrożenie w życie założeń zawartych całym dokumencie.

- **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030**

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego obejmująca swoim geograficznym zasięgiem obszar całego regionu, w naturalny sposób współtworzy Strategię Rozwoju Gminy Sochocin. Założenia SRWM wyznaczają nadrzędny cel strategiczny: wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jako podstawę poprawy jakości życia mieszkańców. Realizacja celu nadrzędnego będzie możliwa poprzez następujące trzy cele strategiczne:

I. Cel strategiczny - Budowa społeczeństwa informacyjnego i poprawa jakości życia mieszkańców województwa,

II. Cel strategiczny - Zwiększanie konkurencyjności regionu w układzie międzynarodowym,

III. Cel strategiczny - Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju.

VII. FINANSOWANIE

Jedną z podstawowych przesłanek umożliwiających realizację celu generalnego Strategii Rozwoju Gminy Sochocin - poprawę jakości życia mieszkańców gminy poprzez społeczno-gospodarczy i przestrzenny rozwój wsi – oraz poszczególnych celów operacyjnych, jest określenie źródeł ich finansowania.

Głównymi środkami finansowania strategii będą:

- środki własne – budżet gminy,
- zewnętrzne środki publiczne – dostępne przede wszystkim w ramach programów finansowych z Unii Europejskiej oraz ze środków krajowych.

Źródłami dochodów własnych gminy są m.in.:

- wpływy z podatków lokalnych;
- wpływy z opłat: skarbowych, miejscowych, administracyjnych, eksploatacyjnych;
- dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych;
- dochody z majątku gminy;
- spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody i wydatki ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Sochocin do roku 2022 przedstawia tabela nr 1

Tabela nr 11 . Planowane dochody i wydatki gminy Sochocin na lata 2016-2020

Rok	Dochody w zł	Wydatki w zł
2016	16 835 640,79	17 388 019,79
2017	17 170 000,00	16 796 952,00
2018	17 513 400,00	17 140 352,00
2019	17 863 670,00	17 490 622,00
2020	18 220 940,00	17 972 892,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Sochocin

Realizacja założonych celów strategicznych i operacyjnych nie ma szans na realizację bez skutecznego pozyskania dodatkowych źródeł finansowania w postaci źródeł zewnętrznych. Perspektywa czasowa aktualnej Strategii nie przypadkowo jest zbieżna z nową perspektywą finansową funduszy europejskich. Stanowić one bowiem będą bardzo istotny element finansowania znacznej części działań podejmowanych przy jej realizacji. Dlatego niezwykle istotne z punktu widzenia gminy jest racjonalne wykorzystanie środków finansowych możliwych do pozyskania w ramach unijnej polityki rozwoju.

Kluczowymi źródłami finansowania inwestycji w omawianym okresie będą:

- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020** (RPO WM) w następujących priorytetach:

  Priorytet I. Innowacyjność i przedsiębiorczość

  Priorytet II. Wzrost e-potencjału Mazowsza

  Priorytet III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną

  Priorytet IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu

  Priorytet V. Rozwój regionalnego systemu transportowego

  Priorytet VI. Rozwój rynku pracy

  Priorytet VII. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

  Priorytet VIII. Edukacja dla rozwoju regionu

  Priorytet IX. Pomoc techniczna

- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020 (PROW)**, który będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Środki w dużej mierze będą wydatkowane na działania inwestycyjne związane z modernizacją gospodarstw rolnych oraz rozwój przetwórstwa produktów rolnych, a także na rozbudowę infrastruktury na obszarach wiejskich oraz wspieranie przedsiębiorczości pozarolniczej.
- **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER)** w ramach którego będzie m.in. pozyskanie środków na rozwój zasobów ludzkich - szkolenia, doradztwo, wsparcie na rynku pracy; partnerstwo lokalne, kształtowanie postaw społecznych, wsparcie organizacji pozarządowych, wsparcie dla przedsiębiorstw, wsparcie instytucji otoczenia biznesu.
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ**) umożliwiający pozyskanie dofinansowania m.in. na ponadlokalne projekty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, zmniejszenie emisyjności gospodarki.

- **Program Operacyjny Polska Cyfrowa (PO PC)** w ramach którego zaplanowano finansowanie przedsięwzięć związanych z zapewnieniem powszechnego dostęp do szybkiego Internetu, budową e-administracji, cyfrową aktywizacją społeczeństwa.

Strategia oprócz funduszy UE będzie również finansowana ze środków krajowych: W szczególności dotyczy to takich programów i funduszy krajowych takich jak:

- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, który umożliwia finansowanie w formie instrumentów zwrotnych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej itp.
- **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**, umożliwiający finansowanie różnorakich przedsięwzięć w zakresie ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

VIII. MONITOROWANIE REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Monitoring i ewaluacja są formą oceny realizacji strategii. Pozwalają dokonać oceny stopnia realizacji założonych w niej celów oraz zgodności zadań z założonymi w strategii celami. Monitoring i ewaluacja wskazują również na ewentualne i czasami konieczne zmiany w zapisach strategii, które są poniekąd wymuszone poprzez zmiany bądź to w otoczeniu, bądź to wewnątrz samej gminy.

Monitoring, a szczególnie ewaluacja pozwalają uzyskać odpowiedź na podstawowe pytania:

- Jak udaje się realizować założoną strategię (w jakim miejscu, w jakim momencie jej realizacji jesteśmy, jakie osiągamy efekty)?
- Co wymaga zmiany, wprowadzenia do strategii bądź wyłączenia z niej, ze względu na uzasadnione zmiany, których nie można było przewidzieć na etapie opracowywania dokumentu?

Efektywne wdrażanie Strategii wymaga stworzenia sprawnego i czytelnego systemu monitorowania i oceny, który pozwoli na obserwacje rezultatów prowadzonych działań oraz w razie potrzeby wprowadzanie korekt (aktualizacja). Jego podstawowym elementem są racjonalnie dobrane, mierzalne i weryfikowalne wskaźniki, które ułatwiają konsekwentne śledzenie zmian oraz prowadzenie porównań zarówno w obrębie samego gminy, jak i w odniesieniu do innych samorządów lub średnich osiąganych poziomów dla województwa czy kraju.

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone przez Koordynatora wyznaczonego Zespołu Zadaniowego powoływanego przez Wójta Gminy. Zespół będzie składał się z pracowników merytorycznych Urzędu Gminy Sochocin.

Pracownicy związani branżowo z konkretnym obszarem działania Gminy będą zobowiązani do dostarczania informacji Zespołowi Zadaniowemu wg zaleceń i wytycznych Koordynatora.

Poniżej została przedstawiona lista rekomendowanych mierników realizacji poszczególnych celów strategicznych strategii stanowi propozycję oraz może podlegać modyfikacjom.

Cel strategiczny I. Wysoka jakość usług społecznych i bezpieczeństwo społeczne mieszkańców

- wartość inwestycji infrastrukturalnych w zakresie wyposażania placówek edukacyjnych (w tym sprzętu technologii teleinformacyjnych),
- liczba dzieci w przedszkolach,
- liczba dzieci w nowoutworzonych punktach żłobkowych/ żłobkach,

- liczba członków klubów/sekcji sportowych,
- procent budżetu przeznaczany na inwestycje oświatowe,
- liczba wyremontowanych świetlic wiejskich,
- liczba osób (rodzin) korzystających z pomocy społecznej,
- liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, terapeutycznej
- ilość imprez kulturalnych i sportowych w roku,
- liczba organizacji pozarządowych,
- liczba mieszkańców korzystająca z szerokopasmowego Internetu.

Cel strategiczny II. Rozwinięta infrastruktura techniczna sprzyjająca rozwojowi gminy i zapewniająca wysoki standard życia mieszkańców.

- liczba km wyremontowanych dróg gminnych,
- liczba km nowo wybudowanych dróg gminnych,
- liczba km nowo wybudowanych chodników,
- liczba km nowo wybudowanych ścieżek rowerowych,
- długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

Cel strategiczny III. Innowacyjna, wielosektorowa gospodarka oparta m.in. na potencjale turystycznym i tradycji rolniczej gminy

- liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy,
- liczba utworzonych miejsc pracy poza rolnictwem,
- liczba zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego i rzemiosła,
- powierzchnia terenów zarezerwowana pod działalność usługowo- handlową,
- liczba wydanych publikacji informacyjnych,
- liczba miejsc noclegowych,
- liczba udzielonych noclegów,
- ilość przeprowadzonych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym – szkoleń, warsztatów,
- ilość gospodarstw agroturystycznych, ekologicznych,
- wartość inwestycji przeznaczonych na budowę i modernizację infrastruktury turystycznej,

Cel strategiczny IV. Zrównoważony rozwój gospodarki przestrzennej i wysoka jakość środowiska naturalnego-przyjazne środowisko do życia i rozwoju

- powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
- powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
- powierzchnia terenów przeznaczonych na rozwój funkcji turystycznej,
- procentowy wskaźnik śmieci segregowanych,
- ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest.